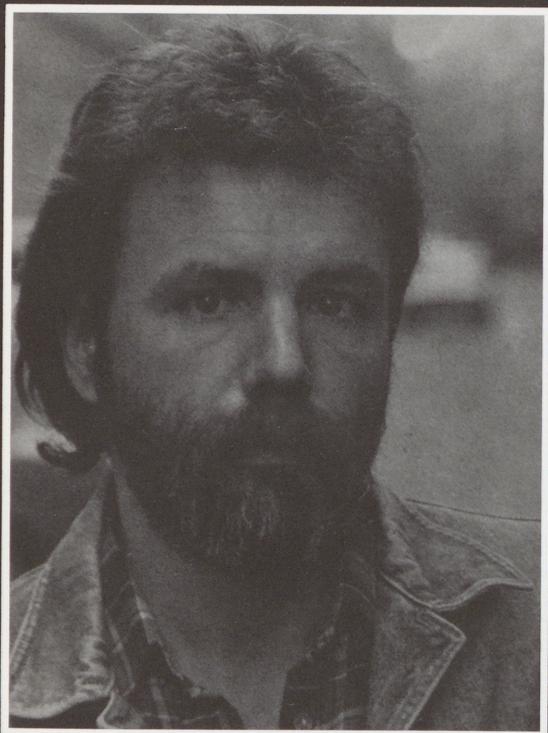

MC
110.619

Fábián István

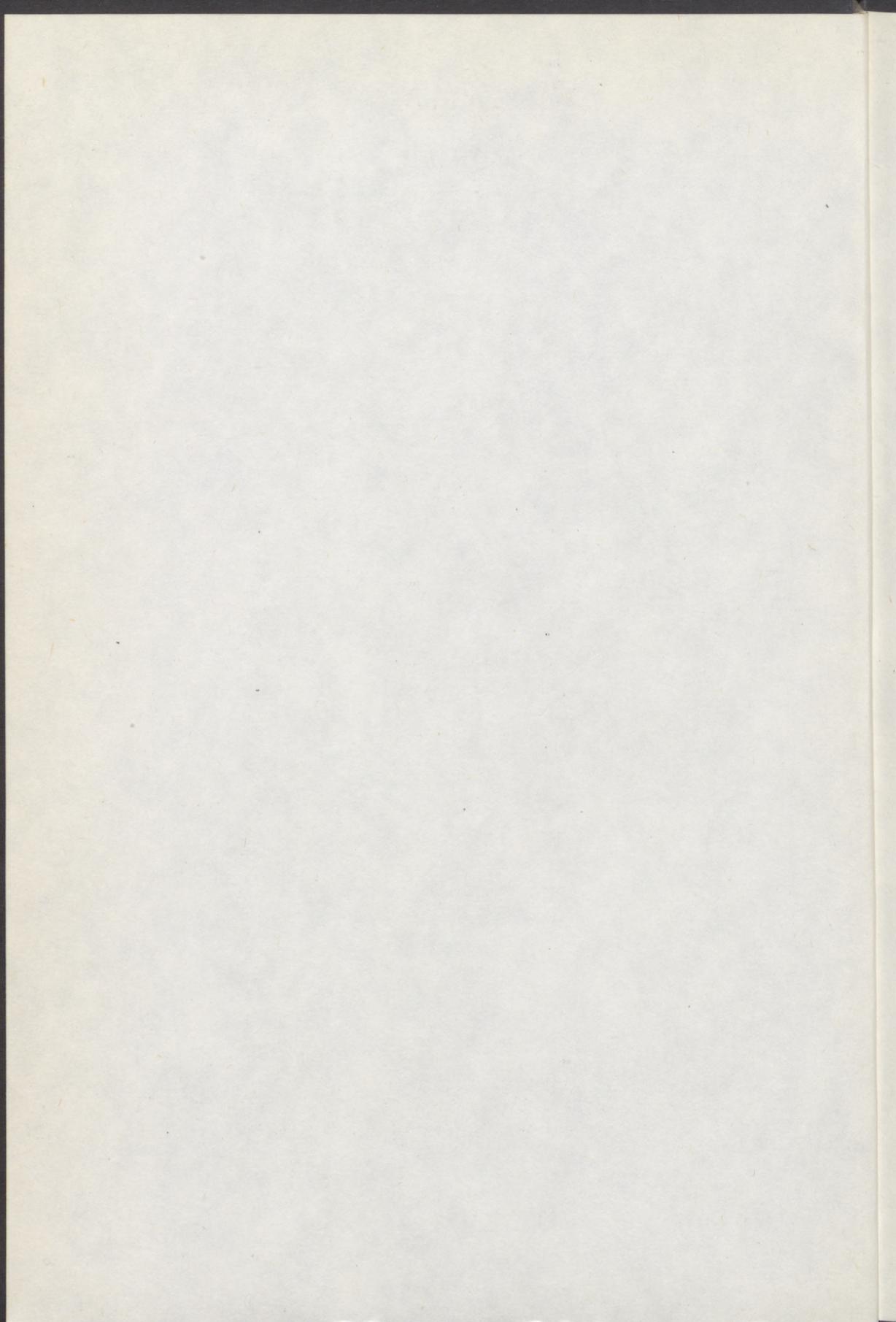
Nemulat

Fábíán István 1953-ban született Budapesten. Érettségi után nyomdaipari üzemmérnöki oklevelet szerzett. 1979-ben grafikai kiállítása volt a Juliot-Curie Klubban, 1981-ben díjat nyert a Madách Irodalmi Pályázaton. Első kötete 1984-ben jelent meg A képzelet bádogtornyai címmel. Már a bemutatkozáskor is kitűnt, hogy Fábíán töprengő, tépelődő alkatú költő — még szép szerelmes versei is erről tanúskodnak —, s érdeklődésének előterében a haza, a történelem, nemzedékének gondjai állnak. Magányosnak érzi magát, mint korosztálya oly sok tagja, ám neki még gyökereiért is harcolnia kell. Kötetének legjelentősebb alkotásában, az 1983-ban írt, először most megjelenő Szent Anna-tó című kompozícióban írja: „Ott van közöm, / itt tartozom. / Ott tartozom, / itt szájzár, / közöny.” Verseinek érzelmi-indulati hullámhegyén gyakran a „hallgatás”, a „némulat” torpantja meg, és a kimondatlan gondolatok tovább fokozzák a feszültséget, míg „dadogásból támad fegyelem”.

Fábián István

Némulat

Fábián István

Némulat

Szépirodalmi Könyvkiadó
Budapest, 1990

MC 110.619

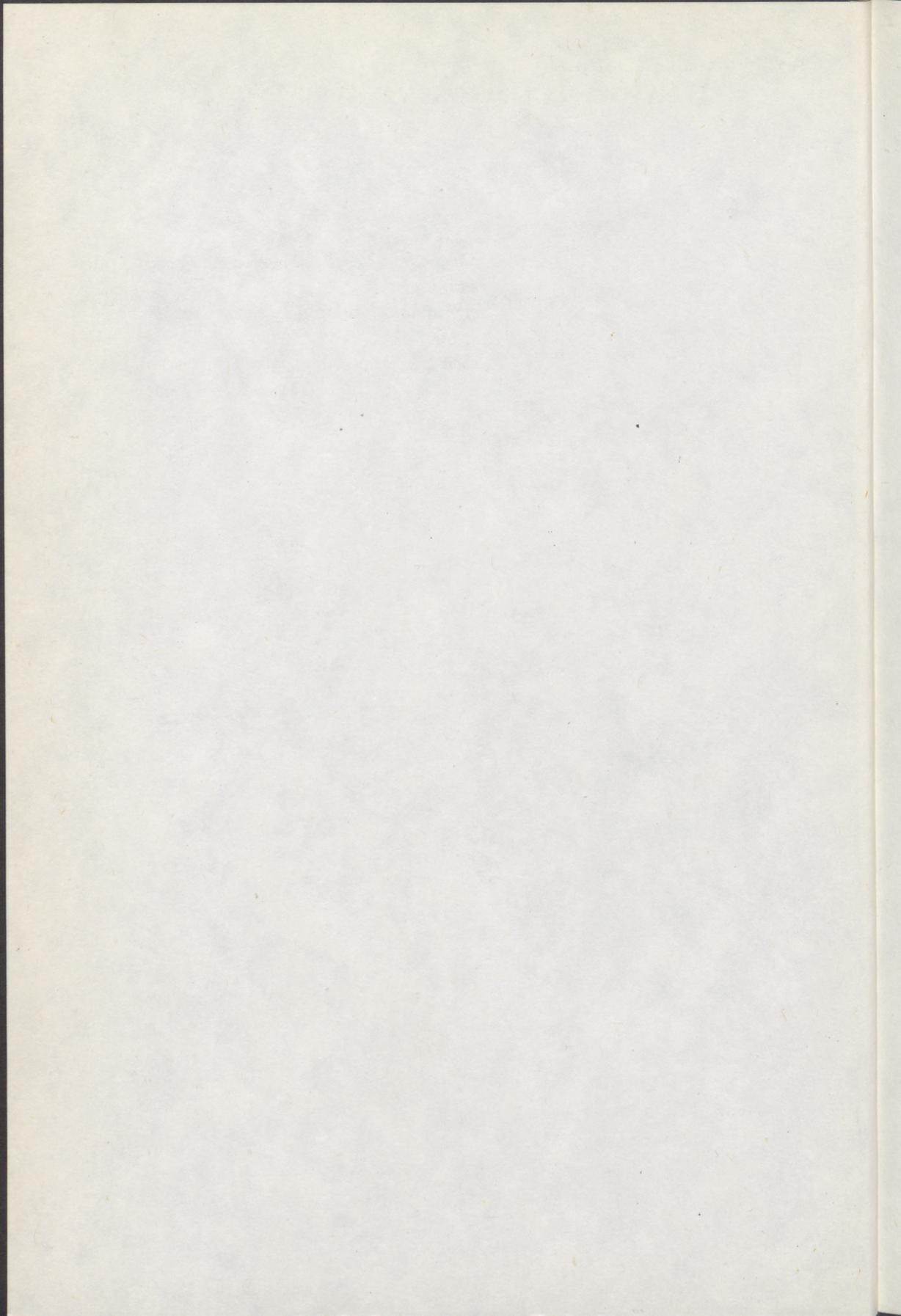

1990

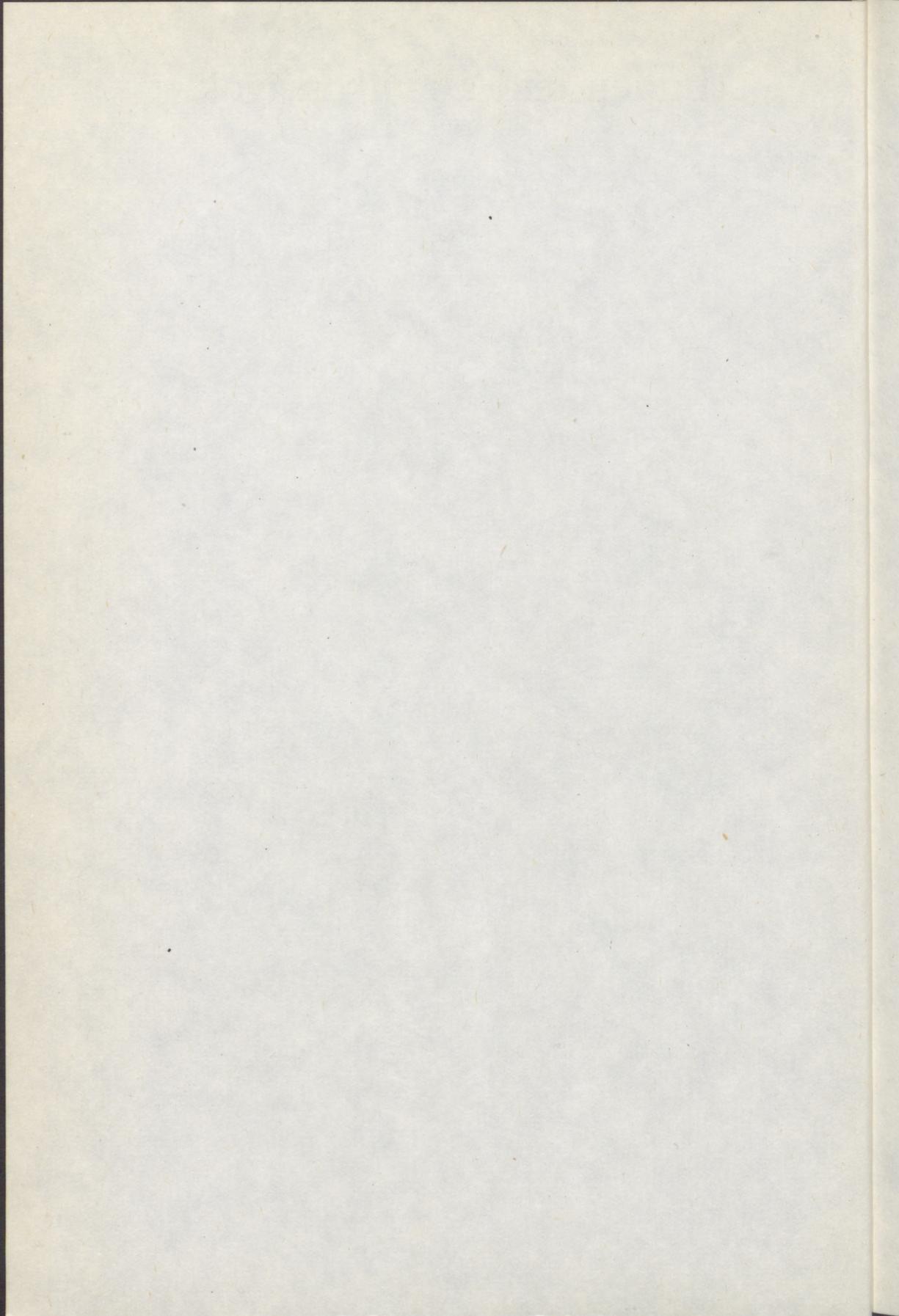
...
elvegyülve lélegzetünkben, vérünkben,
énünkben,
egy láthatatlan kéz a lelkiismeretünkön

ezen a helyen —

(DANIEL HOFFMANN)

Minden tétova gyilkosságok

Grammatika

embert kitaláló gyártmány
hazugság záloga találmány
ki fogant folttalanul
s kitől ölni tanul ember
áprilisba oltott november
ó emberi szó
mire használjalak
hang rang dönt fönt
ki készül ravaszul
ürülék kalap hangalak
kitől a közelség ölni vadul
épít ember fiának börtönt
láng ráng lent fent
nyálunkba ragadnak jelszavak
a tisztaság csusszan elvadul
s a szó csak erózió
saját súlyától megvakul
verembe lesre fent
karókon dögökké lazul
csak ömlik a szó a vér
fakad november
április ága hófehér
kint bent lent fönt
mindent eldönt élesre
törve jelent és múltat följelent
mert mindig ki van a létszám
születik egyszín szivárvány
az igazság csak az a két szám
az igazság mindig korán van
ahogy bibliánk nyelvtan
és jelölő számtan
a jóslat ha előbb volt is
késett
de szavakból van a jóslat teste

mondattá emberélet össze nem áll
a halál csak véletlen tintafolt
egy mondat közepére esve
mi volt előbb
a reggel vagy az este
a szó sötétén várakozó
ásvány csont fölött
egyszín szivárvány
bánt bont
csak a csont bírja
legyen kéz
hogyan leírja
megásva apró lobogók sírja
s az igazság csak az a két szám
amíg ki van a létszám
arannyal vésett két számot
tart fekete márvány.
p. s.: ha van, annyit adjon
mondat félbe ne maradjon
árván.

A szereplő

Soha semmit ki nem fizettem.

Minden tétova gyilkosságok,
mik díszletet szültek: országot
fölém, marionett-hazát, megváltott
massét, papírkard ezüst
igazát, palástot, bejárhatatlan
kulisszát, rézgyűrűt zálogházban,
fillérért, fröccsért álmodó
hazában,
műszak után
igazi lázban égő húst!

Soha semmiért nem fizettem.

Fölöttem tétova gyilkosok állanak őrt,
a köldökig, mint huzatos házat,
átjár az iszony,
bizonyítom a magam gyávuló testét,
az esték már kilesve, a vér útjai
most már kifestve, hatalom hőstettet
magától végleg iszonyít!
Bennem ragyog a Hold, s ha játszom,
szebben világít arcomon.

Semmit ki nem fizettem.

Csak öltem, ki átlábolt a kedves időn,
kisgyerek sose lettem, időm felhasadt
a kevés dagerrotípiákban, épülni már
a romlással fogok, szép leszek megint,
hazátlan, ahogy a mohó fogsorok.
Okos és falánk, mint a disznók.
Szemeim zörgő cipősdobozok, telefonoznak
rajtuk az álmok,
vasalódeszkát hordok talpaimban, hogy
az álnok teremtő lábnyomaimba szórja
a kismamák boldog tenyerét.

Soha semmit ki nem fizettem.

Tudásom gyanútlan szerep, ahogy
sejtetlen a hízók biztos tudása.
Tétova volt minden gyilkosságom,
csak növeltem az örült díszleteket,
hizlaltam hazát magamra, marionett-
otthont vékony nyakamra,
drótpadlást kezeimnek.
Bohóc lábaimra fontam spárgát,
kötelet.

Metszet

Országos meddőhányók közt
iszkol a szél,
ujjaimon lobogó!
A szívünk is szolgálni
szegődött,
bárki szeresse!

Fotó-gráfia

Ezüströg zselatinban.

Káromkodás

szilárd latinban.

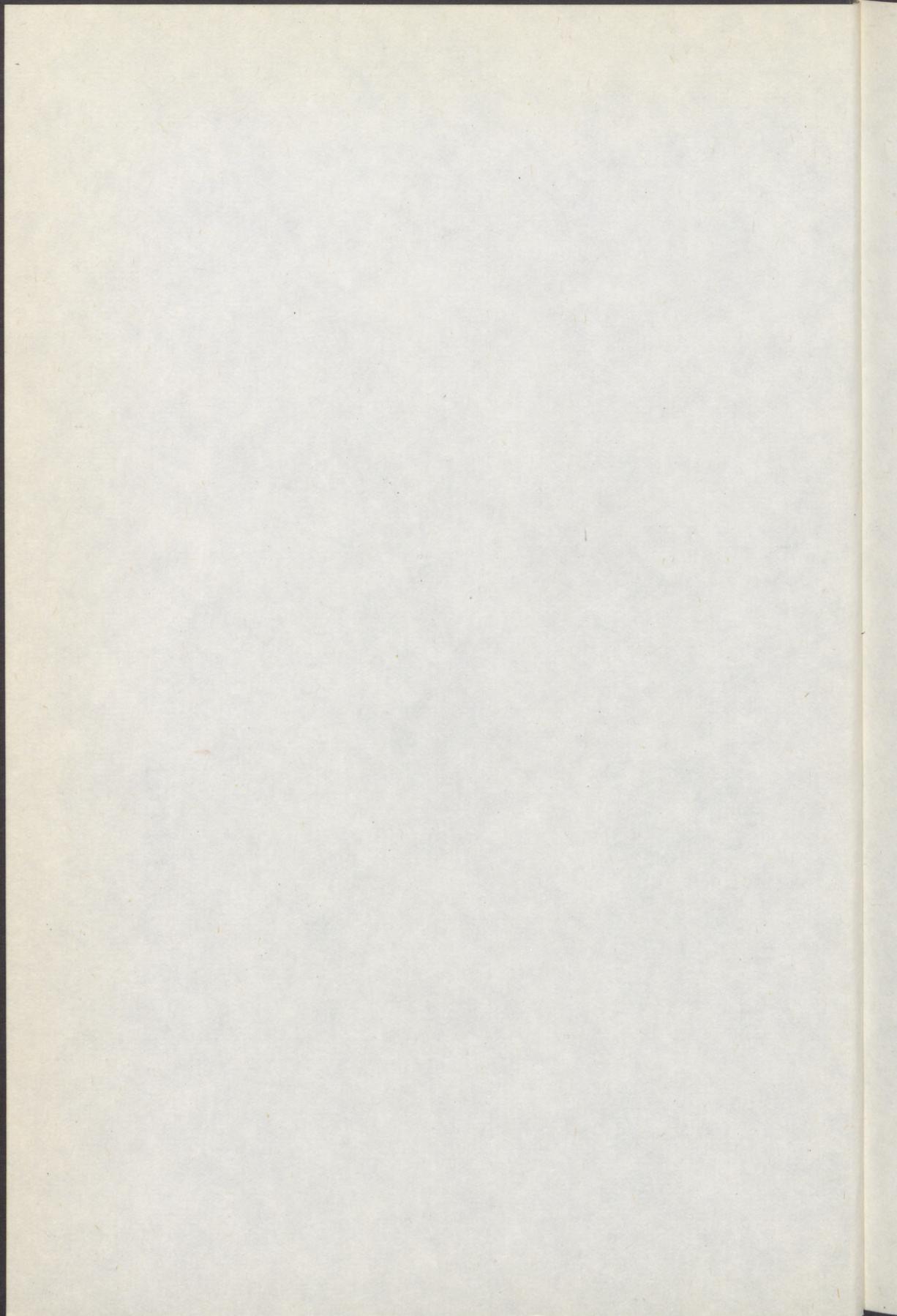
Magam:

vérrög

szűkülő erekben.

és én rohanok és hallgatom ...
mint a folyókról elúszott
görcs néma erdejébe
nem talállok,
én innét ké
RÉGI vagyok,
Fehér egy
kiabálok csak
TÉVEDVE, félve.
Ordít homokpadok.

BELÜL **A** FÉLELEM

Szent Anna-tó

... — de nekem legyen jogom,
ki hangot mindig hangtalannak adtam,
a néma kínt ma is kimondanom.

(Illyés Gyula: A KÖLTŐ JOGA)

Erős zöld mesében,
füvek támadásban.
Mezőn gangosan jár
a Róka, a Farkas.
Hallgass!
Kaszás ott sose járhat,
sétálhat bárki vadállat.
Ott
erdők démoszi hada jár csak!
Füvébe acél belevásik.
Ahogyan mezőket, zörgő lepedőt,
magára húz egy órjas temetőt és
nyugodtan vár a föltámadásig.
Néma harangok kószálnak: dömm-dömm!
Kitépett nyelvüket kutatják, süket virágok
fülüket a földre tapasztják: ki jő?
Legelők vizében Csíbor lentebb igyekszik,
rohan Molnárika, Teknőc esik sötét gödörbe:
ki jő? Fent Héja köröz, karmok mánusa
vési a gyöngyház számlapot:
ki jő?
Kicsoda jön?
Jön Bakazubbony hóka csíkokkal, rendjelekkel,
jön Szappanvirág, Csalán és Kököröcsin.
Jön Pappírtalpú Bakkancs hurcolni halottait,
kiknek szerencsés csontjait Második Seregnek
becézi Emlékezet, a gyáva és szájbavert.
Vadászatom rajtuk az ékezet.
Bölények ballagnak: sötét hegyek.
Szabadság! — bomlik a nemhalló Virág
s a Képzelet lesekszik: ki jő?
Hegyek szelídülnek.
Borzasan leülnek barrikádnak.

A síkság útjai járhatatlanok,
a hegyek
s a bazaltkövek kivárnak.

*

Fölborulnak a vacsoraszékek
és fölborulnak a szegény bölények,
Erdélyben vagy és vagyok.
A magam nyelvében hallgatok.
Hallgassunk legalább szépen,
falhoz fordított gyerkőcök
kicsike széken.
Némuljunk legalább szépen!
Ahogyan döglük a Tó,
hallgat itt mindenki
és minden elhallgató.
Hegyek oldala kopjafák alatt,
leszögezve a múzeumi-torz
temetők.
És ordítóznak a fehér templomok.
Járkállok és járkálsz velem, míg
dadogásból támad fegyelem.
Boszorkatükröm, kicsike ikrem, jössz
csonkolt erdőkből készületlen,
mezítelen rohansz az erdőtüzekben, megállsz
hólyagos patakban, rettenetben.
Púposodnak tavaszi aknák,
erősödik benned a Szabadság, jancsiszöggel
utadat kirakják: Te szembefutsz.
A többi: kuss!
Irtáson gukkerolhat bárki, az úgyse tud látni.
Amputált fenyvesekkel teli a tested,
színes játék maradsz a gyerekszemekben,
álom vagy patakban, rettenetben.
A Megmaradást valahogy kilested!
Játék és rémület alszik szemedben,
onnét bárki más visszaretten!

Magyarázol
a Medve Tóban, a Gyilkos Tóban, Hargitában,
Duna vizében és a szégyenes Budapestben.

*

Van egy tilos szó: mintha
volna valami titkos
erkély,
hová kilépve lehetne nevezni
bárki virágot, lopva.
Mintha az igazságot onnét lehetne
kinevezni.
Fölborulnak a vacsoraszékek,
lehet mostan nagyot nevetni, mi
kisebzi az ember bőrét.
Mi itt a bort megtagadjuk,
ők ott a lőrét megisszák.
Mi itt a lőrét megtagadjuk,
ők ott a bort a szívükig isszák.
Ennyi mostan a szabadság, a számított!
És a megegyezés ennyi itt: a Hallgatás.
Ott van közöm,
itt tartozom.
Ott tartozom, itt szájjár,
közöny.
Itt van közöm már,
már oda tartozom.
Ahogyan kézcsonk motoz az abroszon
doboz gyufáért, borospohárért
legyes délutánban,
ahogy vonatkerék alól a részeg kilép
és kinyílt térdével sárba lép,
villanásig állva tartja hirtelen mankója:
a fájdalom,
míg az erek alagútjai bezuhannak s a vér
kiböffen oda, hol csoda már nem történhetik,
ahonnét üzenet nincs!
Nyelvem alatt megalvad hányás és üvöltés.

*

Csüdig állanak csikók a vízben,
itt a folyóba visszaléphetsz;
szokhatsz az állandó zenékhez.
Kengyellel játszanak halak, néma
fütyögéssel bökdösik a foszló pokrócokat,
lógó zászlókat bámulnak a partokon
ámuló vadak,
alkonyat megfutó árnyai.
Az esték megmerevednek és kifeszülnek
a leskelő sasok szárnyai. Elúsznak
trikolor hullák, nálunk ennyi a kellő
szabadság.
A zablavas véres nyálat csurgat, abban
fürdetnek mindannyiunkat.
Az estéket kardhegyre tűző nádasok, a sás
kiirtva, kavaros víz folyik, marad,
megszokás, idegek játszanak.
Mintha lépni bírna a lábam:
spacérozok Csíkszeredában.
Mint amputált kéz:
kotorászom a hallgatásban.
Viselek maszkot:
bakó, szabály szerint.
Vagyok hallgató és hallgattató
megint.

*

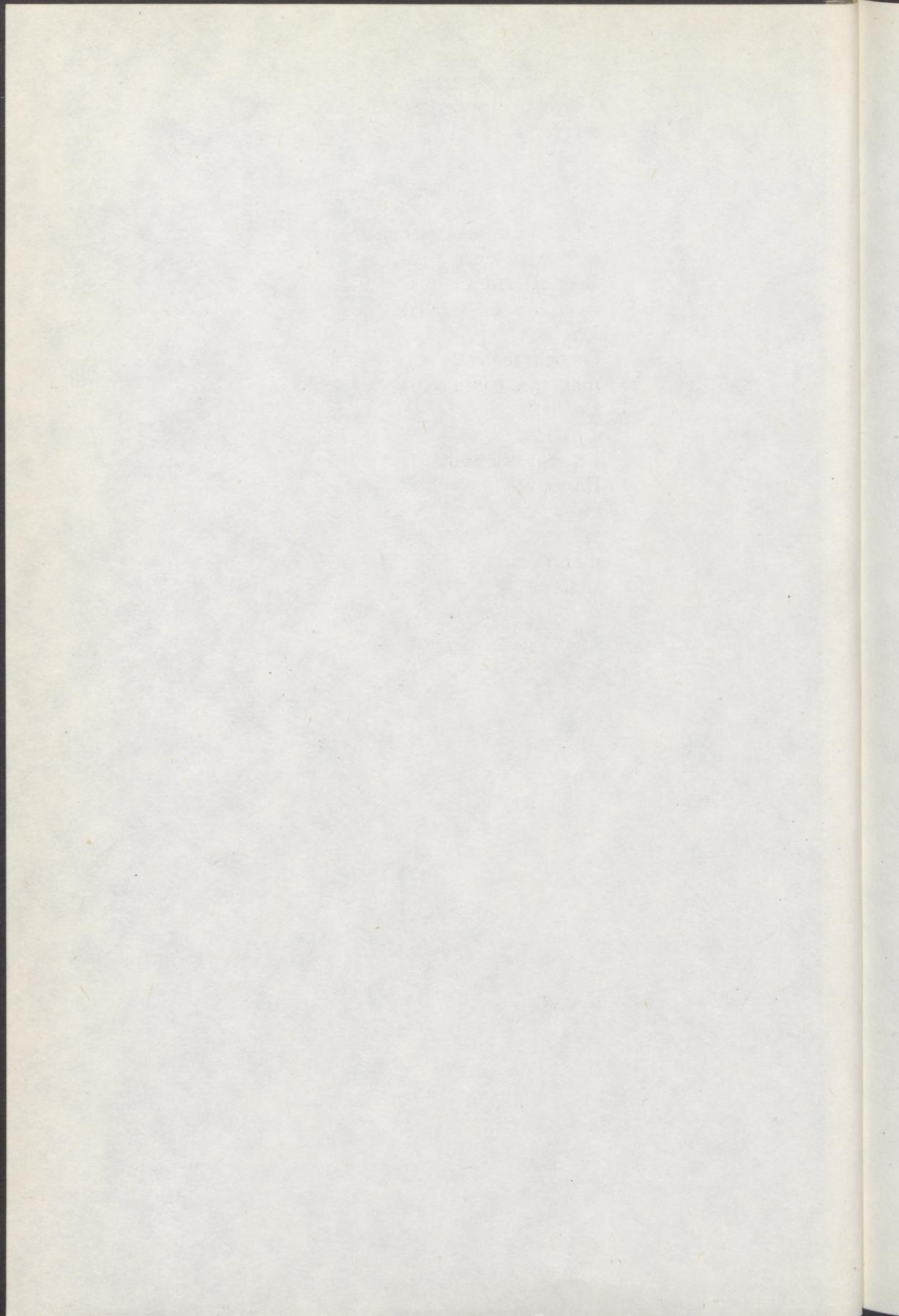
Néma harangok sétálnak: dömm-dömm!
Nyelvükkel a virágokat fölnyalogatják,
mint pormacskákat a múzeumőrök:
valami az aranyeres némaságból maradjon!
Valami maradjon!
Maradjon valami a hallgatásból!
Valami maradjon a tartozás térképeiből.
A megegyezés ennyi itt.
Ott van közöm, itt tartozom.
Ott figyelnek, hát hordozom arcom:

elítelt, szabály szerint.
Vagyok hallgattató és hallgató
megint.

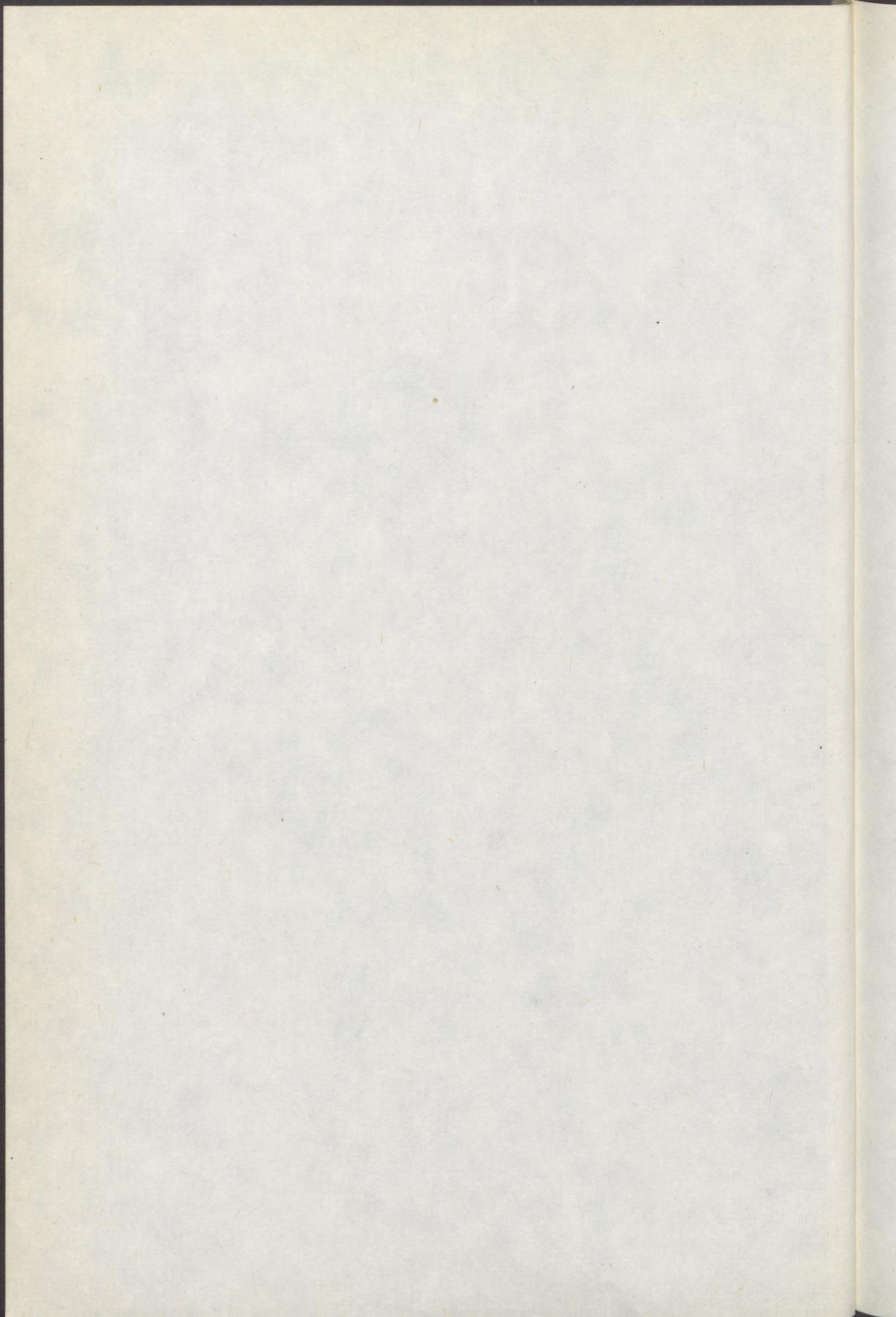
*

Nem érzem magamat másnak:
kényszerű támadásnak.
Bennem, mint a hús,
az esők is széjjeláznak.
Én-
bennem temetők,
mint égre bámuló folyók, eláznak.
Én állok
a parton.
Én vagyok a vad.
Én vagyok
most
az
utolsó
vadászat.

1983

GRÁFIA;
KELL az ISTENNEK BENNEM HINNIE
mert mánia, amit viselek:
ASZKOT, AKI AZ ő fia.
ÉN BENNEM EGY MEG HÍZELEG.
NÉMULT
ORSZÁG

Ének

Tudom, kit nevezzek.

Magamban kit felezzek.

Magamon: kin nevessek.

Folyó, ki a hosszú esőkben gyártod a bosszút,
fehér boltívek alól bámulsz föl

arcomra, a csöndre, míg időm a föld

beissza és részegen kopog

bennem a gyermek béke,

templomok romlanak kerek várfalakkal

és üresednek régi otthonaid.

Kopog bennem rég lehullt eső.

Folyó, házaidba már csak a részegek járnak,

csak a nyomorékok járnak aludni,

elszoktak a fohásztól, bár fohászkodástól

sosem, az éjszakát mint

apróprénzt dobják

arcod kútjaiba a nincstelének.

A szádba hugyoznak,

arcod fölnyílt kútjait levizelik,

kiabálhatsz mészillatú csöndben.

Árnyékszékek lettek a gyóntatószékek, Te

Magad hiába bizonyítod,

a szolgáléttel csak iszonyítod azt is,

ki vízverte ablakban áll — a bémész —,

bámuló arcod keresve,

lesve gyermeki zivatart.

Folyó, tavasz zúgása, áradás maga, mély Folyó!

Hízol agyaggal, sárga partjaid arcodra

húzva, rügyezve döglött bokorral, puffedt

dögökkel rohansz, kidőlsz

a gátakig,

viszed a szénaboglyákat, marod iszonyú

partjaid, harapsz örökké

kövekbe, a határok súlyos

köveit kettéhasítod, sárszemedbe
döntöd a partokat,
tavaszi Folyó:
álomi ár!

Úszom gyerekek ijedésében.

Csapkodok gyermeki félelemben.

Hagyom a mesék virágos-füves
történetét, hagyok mesét, elhagyok
Attila-koporsót, aranyos kardot
cserélek fűzfavesszőre.

Úszom a kiöntött házból, templomaidból,
hályogos ablakok mögül menekülök, az
ablak alá támasztott boronát hagyom,
ijeszthetnek a disznók is hajnalonta,
ha borzas, sáros álmaikból jönnének
reám, Folyó,

ki elöntöd a jégen világló fáklyát,
úsztatod a halottak deszkaruháját, én
hátadra lököm a hűség kutyáját:
belei repedjenek!

Mélyül a víz, mélyül a seb, szikével se
szebben, ahogyan karcos ezüströg
alszik zselatinban.

A csapda áll:

a fény szakad, vászon se szebben.

Fotó-gráfia vagyunk mi ketten:

látjuk a bolond halottakat!

A csuklóm s a mutatvány szabad.

Aki fontos,

az se fontos,

csak aki elmegy,

az a pontos.

Ami számít,

az se számít.

Torzónk jut a fel-

támadásig.

Folyó, készülő arcodon áll a fűzfa,
a hántolt hasú, fehér derekú, ki
nem bírta őzek és hideg áradás
attakjait és tavaszod is

néma réműlettel várta:

Folyó!

Ott vár partodon az eleven-sebű,
a csontfényű, nedvező
seb!

Dereka élő-eleven fehérség. Belé
homokot tapaszt dühöd. Áll, menetben
ruhátlan, de nincs rajz, nincs
tisztá víz, nincs kegyelem: dereka
látszik, kinyílt hasa, fölötte
csukott ágai.

Folyó, gyermeki időm temetkezik.

Gyermeki időm a Bánát dombjába temetkezik,
a Faggyas gödre beomlik, Folyó, holt-
ágaidban, a titkok melléöntéseiben
átdőlnek a büszke akácok, néma
a Dobogó-dülő, Rózsás kútja csak békáknak,
pókoknak való, Samarját hagyom, gyom
erőszakoskodik a szagos földeken,
a napraforgó már zölden
lehajtja arcát, szégyennel mire fordul?
Nem búzamezőket rejtész a faggyal, Folyó,
csak fázó zöldeket,
kik majd hallgatnak az ellened hízó
nyárban, a kaszák elé majd kövek
ugranak,
a szőlőskert zöldje majd magába mar,
a hajnali, kedves utak fölé majd nem
kél a Nap, csak
temetkezünk, majd
csak temetkezünk.

A kezünkben ordít majd a Varjúerdő
ezzel a csönddel, a Kiserdő
majd betakarja az Újsor cigányait, a
cigányok lányait majd elénk fekteti
a szomorú vajda, a mindenttudó király, ki
szétdobálja majd a Régi Temető
hulláit is, a koszorúkat, mint
kreppkarikákat
majd szétdobálja a jövőndő, rosszízű

nyár!

Folyó, folyóm, sötéten szaladsz bízó
teledben, agyagos partjaid arcodra húzva,
ahogyan rossz anyák húzzák arcukra ócska
szeretőjük testét, majd felejtnek, de
már felbőfög benned a tavasz,
őszől, téltől mit remélsz, Kedves Folyó?
Sötéten szaladsz, amputálsz a bokrokat,
a tavasz lángos, gyönyörű paripáit,
meghágod a sima partokat, gátjaid és
viszed a mezítlén holtakat, disznók és kecskék
hulláival majd elszaladsz, Folyó, álomi ár,
s a dögökből majd támadnak újuló szelek:
fénylő rohadások.

Ragyogsz most, Folyó, sötéten.

Hordozod szívem, tudóm.

Míg gyermeki időm temetkezik,

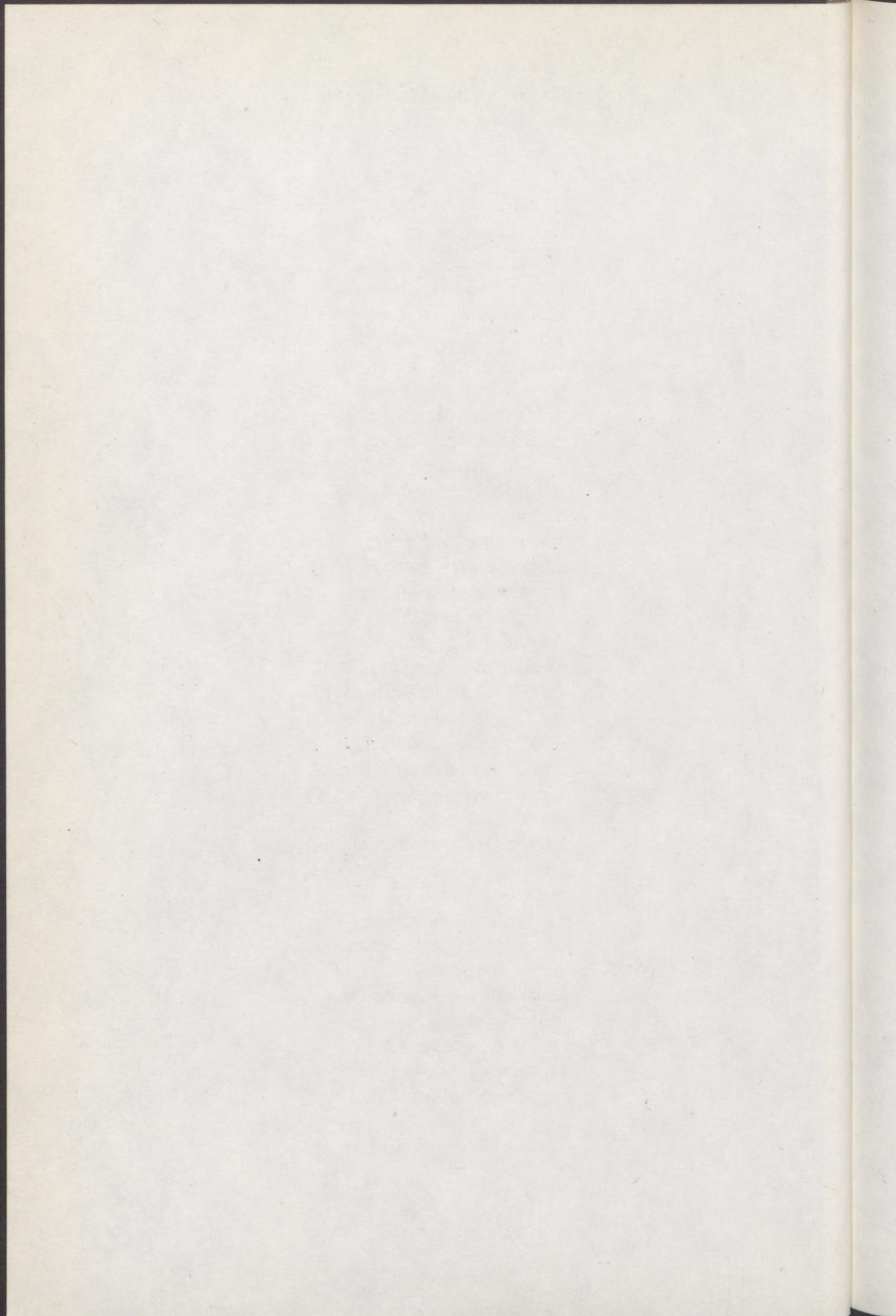
míg romlanak gyönyörű templomaid,

míg tavaszunk érkezik, szaladok.

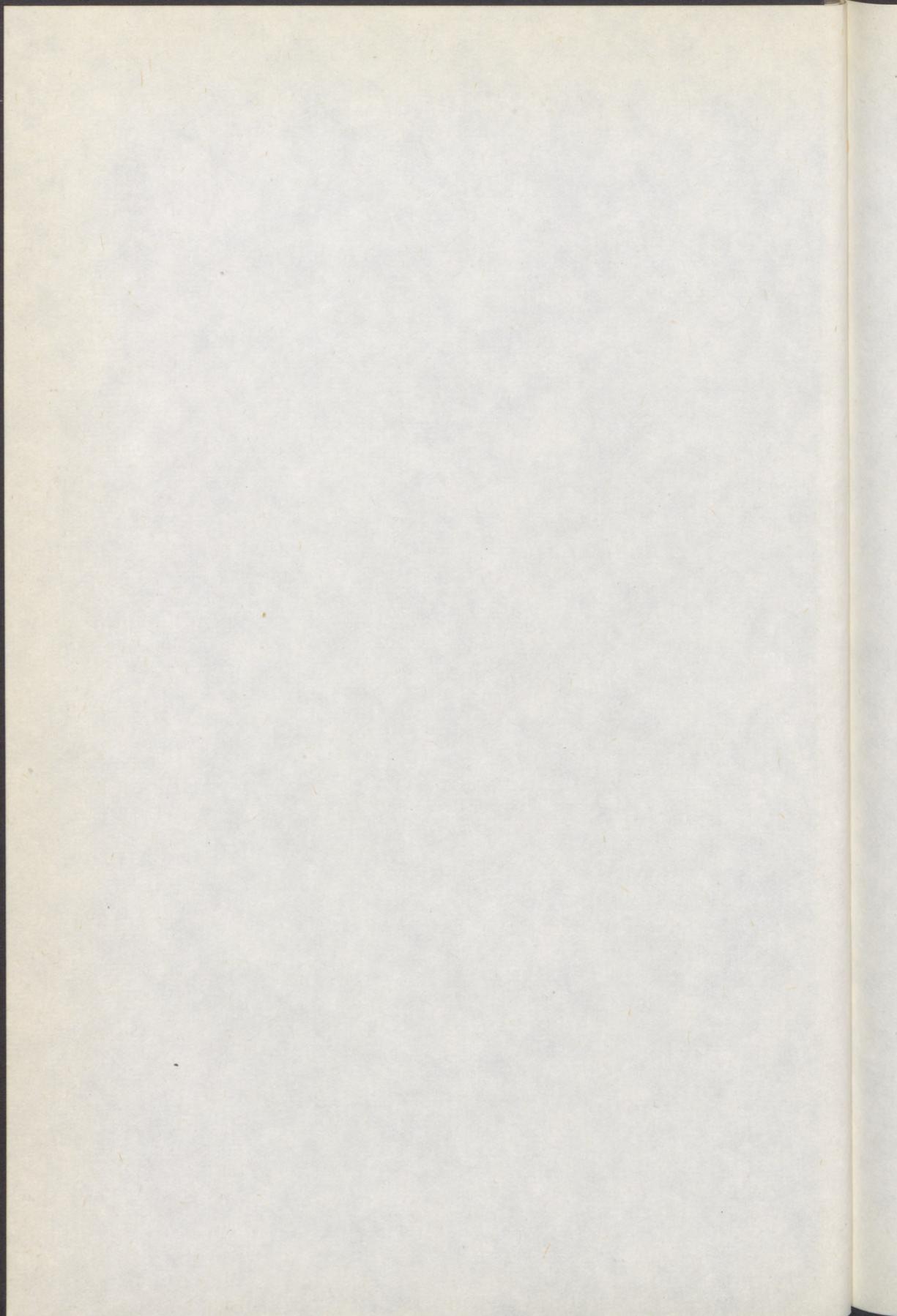
Hát fussunk, Folyó!

Dobogó dűlő

A vízre lejtő partokon
föld-sebe-ember ballag,
zizzen a tisztás, elsimul.
Honnét van vére a hálnak?
ámul föld-sebe-ember.
Kezemen véres kopoltyúk,
honnét hull este a csend,
drága gyermeki szoknya,
mintha suttogna isten,
e távoli tenger?
Az erdő derekáról letolja
a susogó estét,
kedves szerető a testét
dörgöli holtak arcába,
árnyéka hanyatt-arcomon,
fölöttem hasa és lába.
Azután a folyó halott!
az elfogyott vízzel maradok,
megáll föld-sebe-ember.
Az öngyilkos földdel,
elmúló folyóval vagyok,
teknős vár fehérült háttal,
sómarta gerinccel
nevet a partra.
Isten az időt elvetélte,
másvalaki idejét
mesélte,
miért járkálnék késsel
és miért, ha betlehemmel?
Az őz szeme miért ezüst?
kérdi föld-sebe-ember, míg
csurog szénaillatú vér,
élesedik cserepes sár.
Húsomat rázza
ingyen-volt időm: hiába!

A játék megérkezik

A tudásról

Ahogy én nem:
ne bízz a menekülésben.
Ha menekülnék, kezédhez
tört kehely,
csempén kerülnék.

A játék megérkezik

Fecske villan sötét ajtóban,
azután sirályok hangja tó felett.
Fehér fillér tiszta hóban,
kezdeddel merül a képzelet.

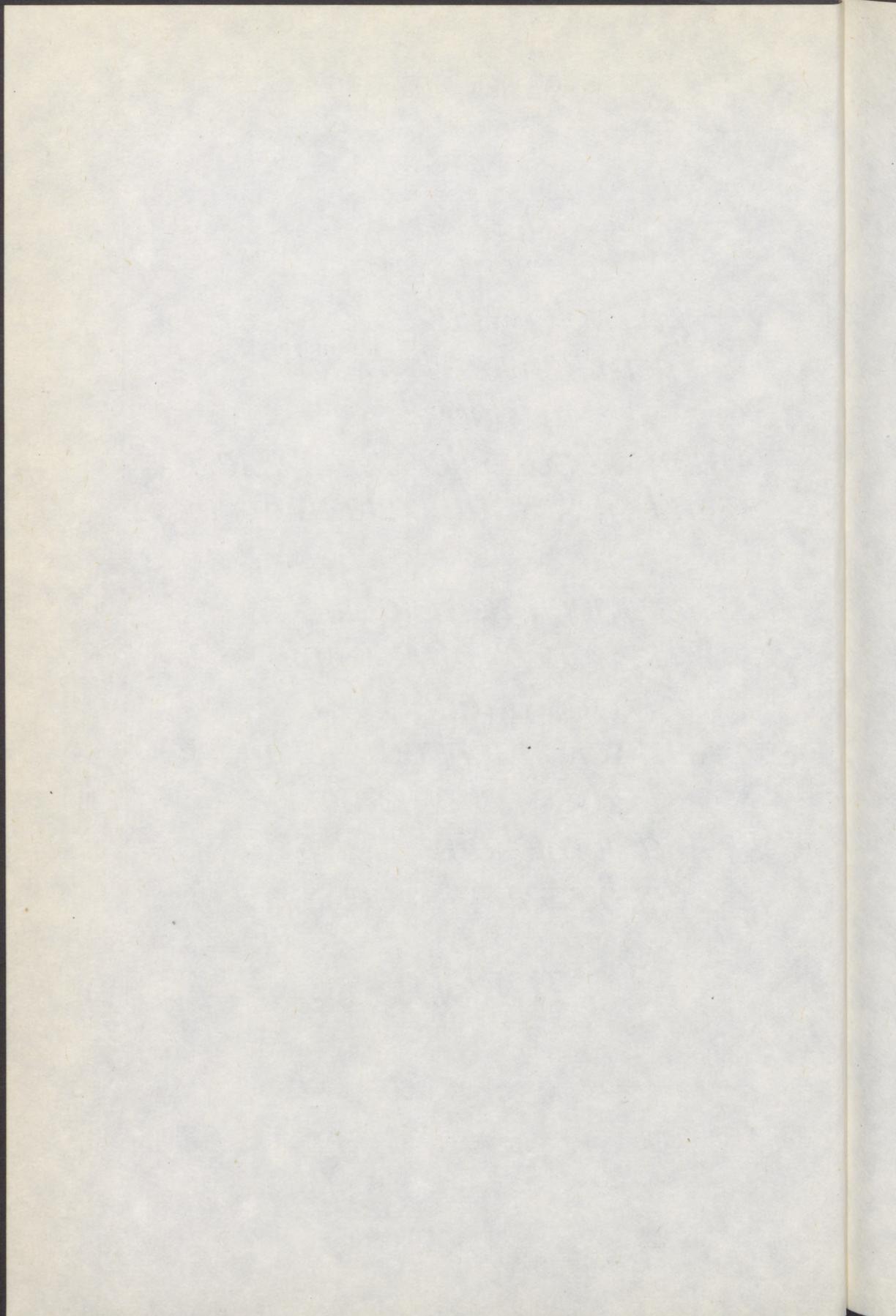
Erő simul a homlokodban,
fecske villan a víz felett.
Sirálytoll a tiszta hóban,
miféle játék érkezett?

a
kezem
- telemerem
volt - világgal.
nem kerekezek tovább
az Idővel.
markomban elfér ez az este,
véremben széthull a konvergens

én .

estemben nem talállak,
a testedben járok mint
a vadállat,
szemeim vakon röpködnek lüktetés
kedves hahómezőin.
a homlokom falára
szögezett tükröket
össze miér'
TÖRÖD

?

A rémület darabjai

(Fuditnak)

Rom a romokból nézdegél,
sötét a sötétben jól megél.
Belőlem a sosemvolt kürtől,
félnél, ha látnál belülről.
Léted bizonyítékául
belőled létem kibámul.

A szíved borzasztó kamra,
fonogatsz spárgát nyakamra.
Alám mesei pincét ásol,
rejtsd el a szívem, ha vigyázol!
Gyaloglj az idővel szembe,
szilánkként ess a szemembe!

Hová?

Hová rombolsz, hová viszel?
A fájás sálat, sapkát visel.
Arcomba temetővirággal lecsapsz,
igazat mondsz: mindig becsapsz.

Csupasz tested ki szeresse,
ki lesz, ki felöltöztesse, míg
hideg tavaszra várva
kabátot adsz szegény Halálra?

Legyen hogy kiben laknia,
inge legyen és zoknijja,

ruhát ócskult halálra ki adjon,
ne dideregve hogy fogadjon

A térdrehullás fortélyai

A gyerekkor nem veszi türelmét
miképp szerelmét nem veszi léted
mikor palánk mögött a boszorkányt
félted
most tőlem a zászlókat elkötözd!

Add meg a figyelem pillanatát
mikor nem zárka a tekintet
és szétkuszált idegeinket
förlélegzi gyermeki erdő!

Csak rajzaim vannak
darabja valami igaznak

Add nekem a figyelem percét
köss a lévő-volt világhoz
add meg a mindenki merszét
mert vakfoltom a világ
mondj rá kedvesen per-se-t

Engem sohase átkozz
rám sose kiáltozz
mert minden látvány szememről
hámló kiáltvány
hagyj nekem tisztást folyót

Bújtass erdeidben a lassú partokon
mert van jó okom
szemed
és szemem
gazban szederindában elkötözni!

Szerelem és létezés dolgairól

Ne féljeteK, arcomat bántani mért kell?
Ne bántsatok, a kicsinység dühével
miért a dühös döfködés?
KövéR az isten, taposni kevés.

A halált akartam kihívni,
a vereséget akartam kivívni, aki
följátszik minden dolgaimban.
Ellenkezni nem mer, de itt van.

Szerelmem halállal vitatkozás,
testem testében csapkodás, nem kevés
testében csodás

a testem, vigyázzatok arra, ki elég!
FéljeteK attól, ki megég
minden biztos dolgaimban.

Éjszaka

Látod, én tisztán beszélek.
Havas mezőt cipel a büntelen.
A zöld fű is mundéért visel, félek,
a bűnös hallgatva hű velem.

Látod, arcomra tested takarom,
fogadra mar szegény fogam.
Lüktetek benned; szép barom.
Velünk a múltunk megfogam.

Látod, testem szerető gyásza,
nyakadhoz koppan homlokom.

Látod azt is, ki megalázza:
liheg és koppant az ablakon.

Duna-parti séta

Nézd, viszi
a víz a partot:
amit mondasz,
el ne kapkodd!

Viseli
az Úr a képem:
próbált minket
mindenképpen.

Ócska Szentendre,
mondom. Mondod, a
veszt-endre!

Feküdjünk kövekre szépen.
Nézzük magunk:
fönn, az égen.

Mese

Láblógázní egy éjfelen
egy létrafokra ülj velem
fölköttünk hídlás
alattunk padlás
rajtunk nem fog a félelem

a Hold-járta ég alatt
nézzük az idő így szalad
a holtak pakolnak
templomot vakolnak
mivelünk készül a holnap

mocskos legyen ki csudában
bízük
legyen mocskosabb ki nem

nézzük ahogy a Hold meg-
hízük
mindig boszorkás éj legyen

Szívemre zuhant ez a nyár:
a lassú folyó holt ágán
keresztül dől akác- és nyár-
fatörzs.

Apró cigányok járkálnak
rajta keresztül. Partról a
partra, sírva és kacagva
járnak,

és mint kedves vadállat,
lassan, derűsen úszik
talpuk alatt hallgató
szívem.

Érted hallgatok,
köszönök megvolt képeimtől.
Rajzoltam, minden látomás el-
hagyott.

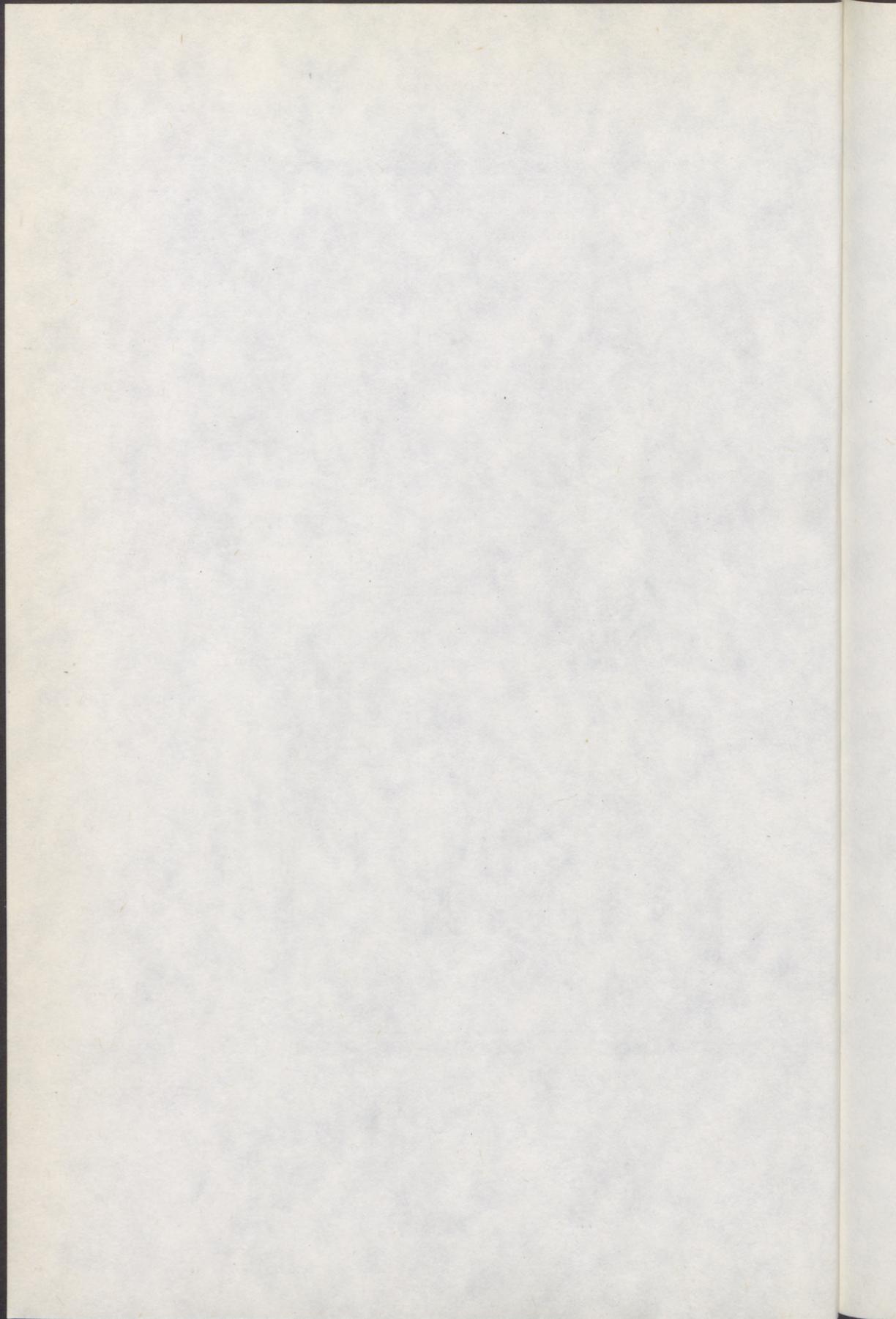
Kiléptem minden lépteimből,
mert kié ez országos konyha?
Ha nem bennünk, a szerelem hová
volna?

Szívemen botlik a káromkodás,
megvagyunk, amíg megvagyok.
Ereimben nyár, egek-similabdája:
léted

ragyog!

Tépo' örömben
Alku nélkül
legyél
SZIGORÚ
MENEDEKÜL!

Tartózkodó kérelem

Szerelem

Mint aki évekkal lépi a tétovaságot,
mert ő maga sátános bizonyosság.
Keveredik nyúzó kalandba,
akármi kölkök essék a latba,
ők lesznek nekem a távolságok,
mondja s mint lélegző füvek,
lábához nőnek esőben az erdők,
a folyók, a rétek. Szirmok és
nyüvek kotorásszák arcán
az egyetlen mesét.

Ki látta világos vízen sötét
mélyét eljövő viharnak?
Nem látta senki, s aki
hazudna, az is csak hallgat!
Szép ő, miként gözdony
rézlámpásával tolat,
álomból ellopott vonat
álomi állomáson. Ki zöld sátorában
alszik akácok, platánok alatt.
Mint aki létével
féli a bizonyosságot:
a végiggondolt gondolat.

Estén túl, éjen innen

Kagylóbél egemről
a Hold elgurult,
éjszakám vissza nem adta.
Estén túl,
éjen innen
várakozom
minden maradékkal.

Hűvös marokkal
tartsd agyam,
szét ne szökjön,
mert
hitté lazult az értelem
és minden reggel
csak haladék.

Az Álom már
szétkibicelve:
hamis kezekben
e mai másnap.
Vigyázz rám, vértünkben
ne robbanjon a káromkodás,
értünk való átka a maradásnak!

Most,
míg zálogházba jár
a szándék
és vonalavesztett
árnyék az öröm
s mint fölnyílt köröm,
meddő kín a párzás,

Országgal ne törődj!
Mibennünk állnak
tudás és láz:
tudása a megmaradásnak.

A kulcs átadása

Már homlok- és halántékforma
tenyerem. Homorú bomlás és
szándék. Sötét kismadár, ajándék,
kapaszkodás, szakadó köröm.
Galamblovészet.

Vele a valót kettétöröm.
Ahogyan pusztítjuk a készet,
sashalászat egy biztos célkörön.

Áron az igazzal játszhat.
A lévő lesz játéka
és munkája a látszat.
Ráingatjuk istent a lábánál fogva,
aztán majd ránkdől ropogva, ringatjuk, mint
órjás kilincsen tejfogat cérnaszálon.
S ha addig eljutunk, már
mire is vigyázzon?

Most, hirtelen halál!
Ha nem talál, sárga
vizen a háló: szétterül.

Zizzen a víz felett,
arcod úszik a víz alatt —
borul és aztán elmerül.

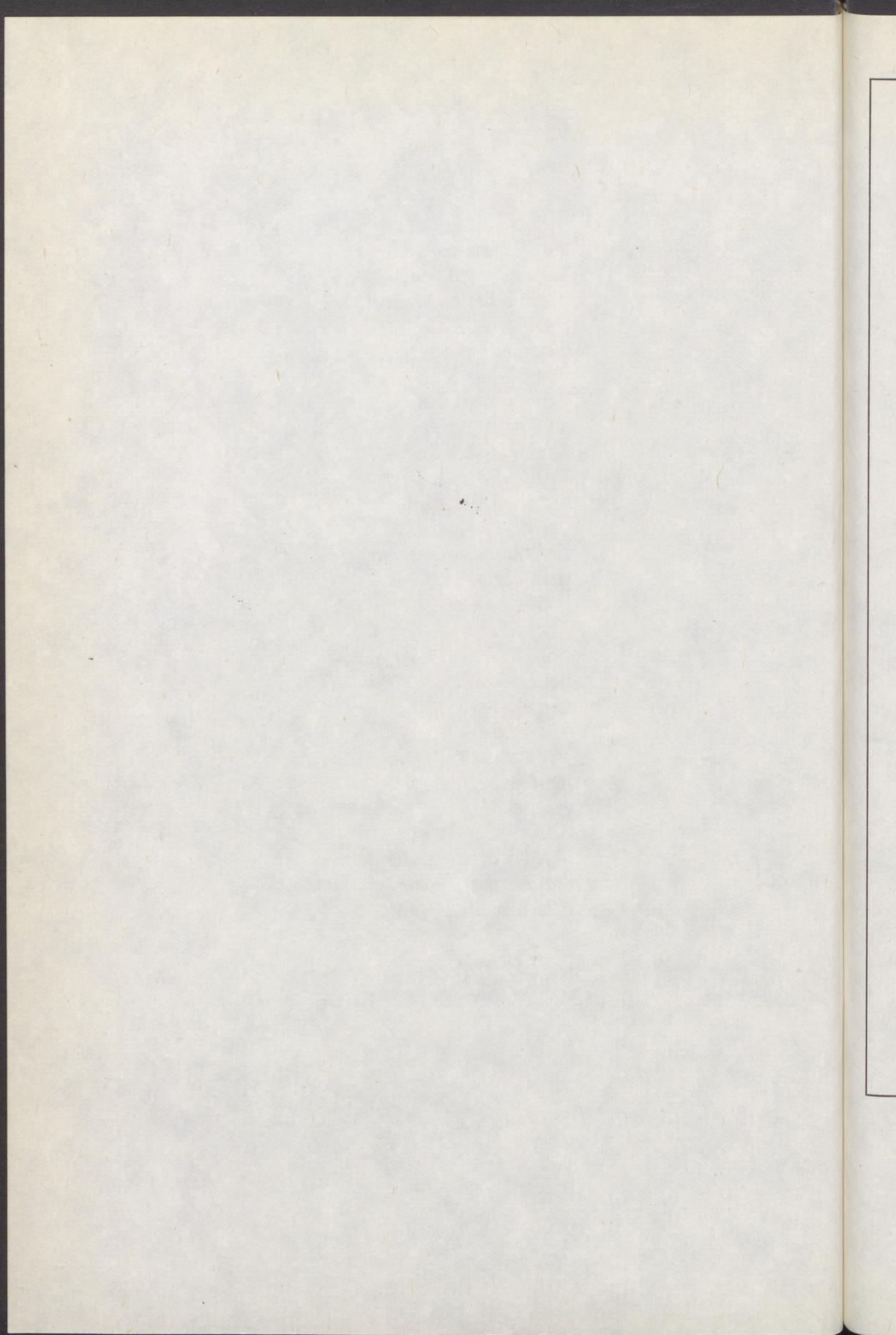
Lomha fődél alatt
alszik a szíved, játszik,
vidáman fölkerül.

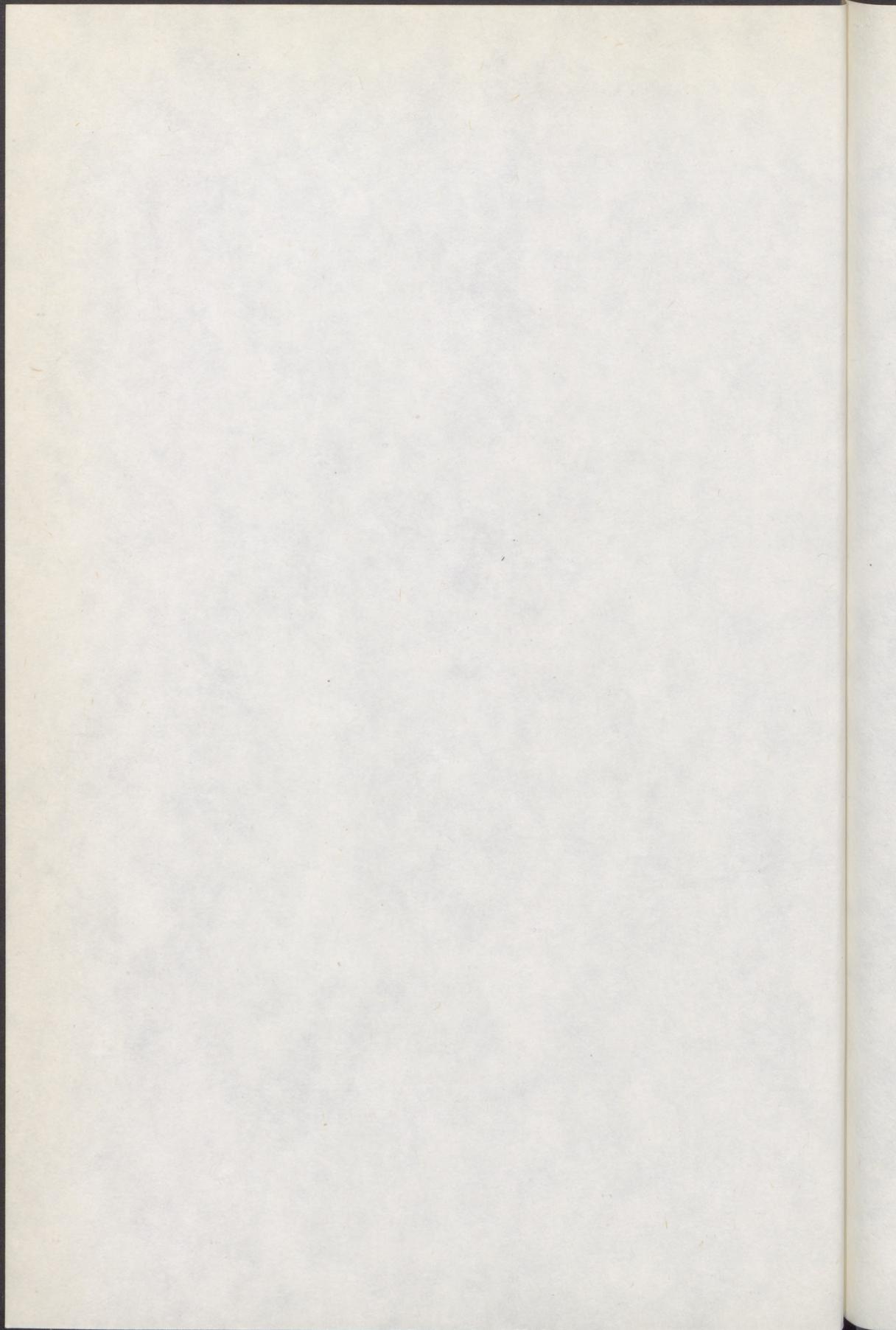
Felhőkből hull a Nap:
nem vág a halál,
csak megjelöl.

Fölhull a háló a víz alól,
nem dobál,
megöl.

Víz alatt játszik a melled,
nem játszom én,
emellek.

Veled a derű játszhatik,
úszunk napos vizekben, boldog
halász és sötét ladik.

Ha nem vers, hát legyen

Ó, micsoda Holdak ezek
véred lóduló hullámain!
Estémbe világít a tested:
vetkőzik arcom, álmaim.
Áradó, lassú hullám, sötétedünk
és lázadó testünkben hull a hó.

... és szemeddel, kérdező
mosollyal, mint őszi mező,
záporral múlik gyönyörű arcod.
Hajlik a semmi fű, törik.
Judit, már csak a szemedben:
pimaszság, hazugság kussolhatik.

Csak a támadástól szebben
jut el a kéz a homlokig.
Ahogyan szeretlek, kegyetlen:
minden szavad a nyolcadik:
a hét szó lakatlan,
vigyél vissza a holtakig!

Bordáink alatt jár az inga,
keményít ez a régi kékség,
ringanak kajla tengerek s mint a
szétlódult sötétség,
alvó kezünkben az éjszaka
fehér ezüst, sötétkék.

Vagyok csontodon a hártya,
masíros seregben részeg baka,
biztos ujjaid között aduász.
Leszek zsíroskenyér, utolsó
kártya: mi életed azután kigyártja:
nehadonásszutolsókártya!

Fölrát nem lehettem,
vidáman legyünk helyettem
ketten. Lehetnék a vér, szomorú
páncél, ónszínű vért.
Kit mindenki néz: Te látod őket,
meztelenséged gyilkol gyülekezőket.

A mezítelenség súlyos ruhád,
jaj, fölkelnek alvó kezeid, ahogy
folyók fölött pihennek
lassú madarak, fölnyílik alvó szemed,
ahogy reggeli széllal játszanak
futó tavak.

Zöld vízben játszol halakkal, míg
úszik gyönyörű testünk.
Jön itteni hajnal. Vizekben
játszol, míg képzelem, kisgyerek
tud így szeretni. Szeretlek, ahogy
isten tud szeretni.

Kedves hajaddal velem feküdtél,
engem tudatlan kalandba küldtél,
míg felnőtt velünk a félelem.
Kedvesebb vagy ákombák füzetnél,
bennem gyönyörű firka lettél.
Kitépve minden irkalap.

Hallgattam Rólad, tudtalak.
Pacában nevet a tinta, lobban
hajad és jár a hinta, üzensz
minden kis madarakkal, míg jár a tél,
némulsz
a jég alatt járó halakkal.

Zöld fűz, zöld sás jég fölött,
kivárási sírás és kihívás:
fölvért vízben állunk, ahogy

térdükig vízben állnak az istenek.
A semmiben állunk, s mint a jég,
szívódik szívünkre könnyűség.

Vérünkből fölfújt buborékok,
kezünkhöz biztos légyott. Érted
ölnék én kiskutyákat.
Volnék akármi vadállat,
isten homloka bennem világít:
a térded.

A folyóktól loptad partjaid!
Suttogva terítik köréd a vizet
a fűzfák, a szabadság indás
bokraiban én elakadok, szoríts,
ahogyan a félelmet, a gyerekkort
lopom öledre,

szoríts, ahogy a félelem tud szorítani,
ahogyan kapaszkodunk nyitott kilincsen,
ahogy jókedvű testét mossa
bennünk az isten,
ahogyan biztos
benne van a nincsen.

Tudom, csak játék, tűzvörös
zörgő virág.
Romló ajándék, ispiláng.
Veled majd szól a képzelet:
van, aki vétkezett
és van, aki felvértezett.

Kedves, ne takard el az arcod,
nem temető ez! Az ősz templomait,
a kopott fákat tereli egybe az idő!
Azután hadakká lesznek az erdők,
ha sírnál, ne takard kezeiddel
arcod!

Ebben a kártyás alkonyatban
begyűjtött minket a készülődés,
összegyűltek csodálni minket ebek,
vénesszonyok és gyerekek,
kapaszkodunk és félünk, félünk és kapaszkodunk,
mint a gyönyör percében is.

Mikor magam odahagytam, mikor
a szeretet, mint a vér: boldogan folyik
szét szabad ereimből, meggyújtom
az országút gyertyatartóit,
az óriás jegenyéket, kik az estét
begyűjtik a zab sárga mezőiről.

És a jegenye-bábbból éjszaka lesz,
miből a hold előkelni fél, mert
irigylő ezüst csillogásunk, és
versengésünk mégis-köpenyét
fonod borzasztó akarattal.
Köpenyegem elkészül mégis!

Jaj, éjféllal ki verekedne?
Szemeid zöld tavak, bújnék
mélyeidben, árnyék alatt.
Láttál kishalat
villanni
sötét ponty háta fölött?

Árterek fölött a Nap.
Csobog ott minden hangtalanul.
Lubickolnak a fűzfák. A víz jön,
megáll, most megállni tanul.
Rejtünk bogarat, füvet,
a létezés lenni tanul.

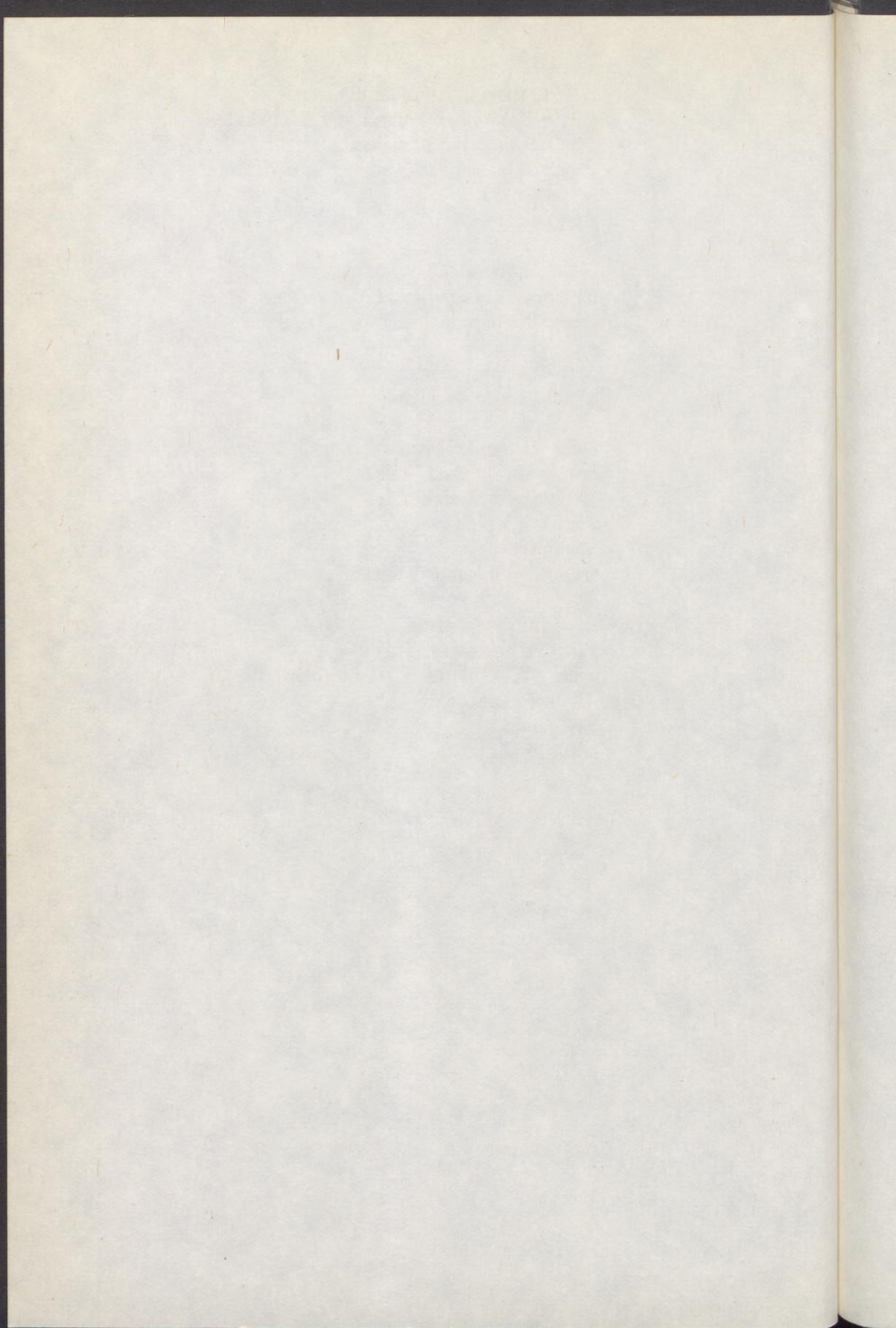
Ez az éjféli erdő a homokpadoktól,
a sötét folyótól húzódik a holtágakig,
maradj velem, mert elveszett a meleg a vizekből,
a molnárkák döglötten úsznak, s a borzasztó
sügérek, mint bárkák hullái,
fölpüffesztik sárkányos hátukat!

Zöld csónakok viszik a hullaszagot,
ebben a csöndben harcsák döfnek ujjaidba,
s ha játszanál kicsi halakkal,
zörgő rákok kapnak lábujjaidba, a parton
késsel várnak
a látó cigányok.

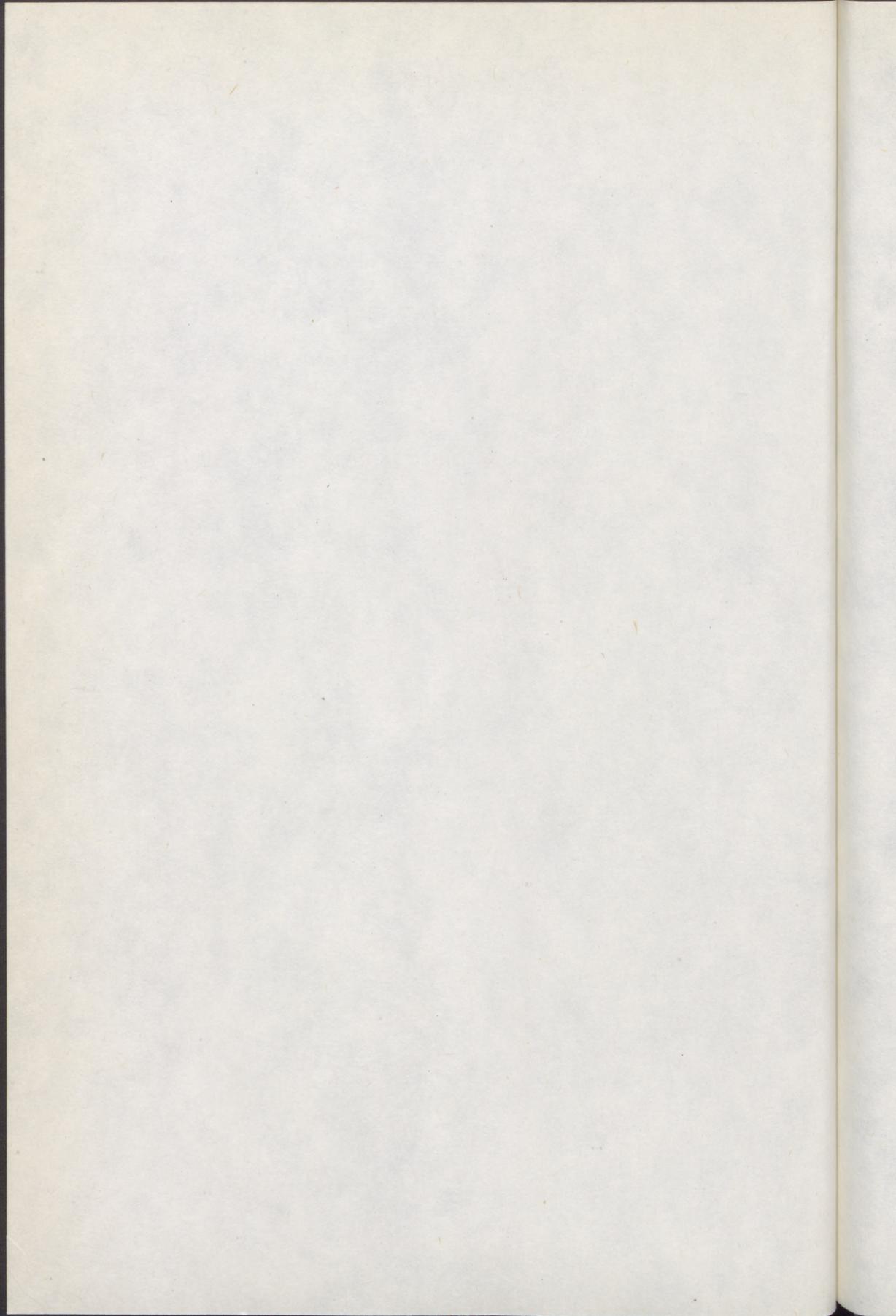
Ha elindulsz a súlyos gát alatt,
támadnak arasznyi, zöldhúsú sáskák,
szemedbe harapnak
a cserebogarak.
Maradj velem, mert
a Hold a vízen végighasal!

Sárga szemekkel lesnek a szitakötők is,
húst esznek a szelíd márnák
s a tátogó naphalak
a Holdat lopják szét oldalukon.
Várj, Kedves,
szépítkezzünk most védekezően:

ezüstünk bárki átvágja.
Páncél hiába:
gyáva gyilkosok állanak erdőn-mezőn!
Állanak gyilkosok,
a némák,
erdőn, mezőn.

Némulat

A túlélő

A túlélő köszönti véres arcát,
búzló tüdejét, testében köszönti
az összes romlásokat.
Szeméből rágja gyomráig, a rezes
savakig a zöld képeket, nyeli
a belekig, a húsáig, onnan böffenti
pofacsontjáig a kuprumos képeket
fogai közt.
A túlélő szétrágja szavait,
nyeldekli a fölbukkant esélyt.

Madár

(i. m. Beja Gábor)

Mesélni kell és félni kell
és gömbölyűnek lenni kell,
mint lyukas madárszemek.
Kell az ingának járnia,
kell a súlynak hullnia —
hulládon fényes drapéria.
Behullt arcodba föld szakad
a virágok alatt.

MADÁR,
koszlott mundérban ólomhuszár, kiben a halál föl- s aztán lábra állt, papírcsónakból vezényled már vesztes nemzedéked, véletlen társaid! Isten geodétája, a mosolyt, e súlyos redőnyt lehúztad arcodon, a földmérő szalagot ráhurkoltad rémült idegeidre, amíg bénuló szádig az erek el nem szorultak s csak a hízó bombák türe nőtt agyadban, külvárosi sötétben, a betongyár óriás hörgőiben, az ezerkilencszázhetvenhatos bakák munkatáborában, a betonsilók homokdaráló iszonyatában, míg koponyád alól a képek kiszöktek. Mesélni kell és félni kell

MÁR

csak mesélni kell és félni kell!

Nevedre megértél, csontodon
isten siporászik. Kiabálhatok
újabb halálig,
szólítlak kokárdával,
lúggal,
dalárdás pálinkával, ordíts
most kölkeiddel és
Katalinkával!

itt
pokol és béja-tábo^{R.}

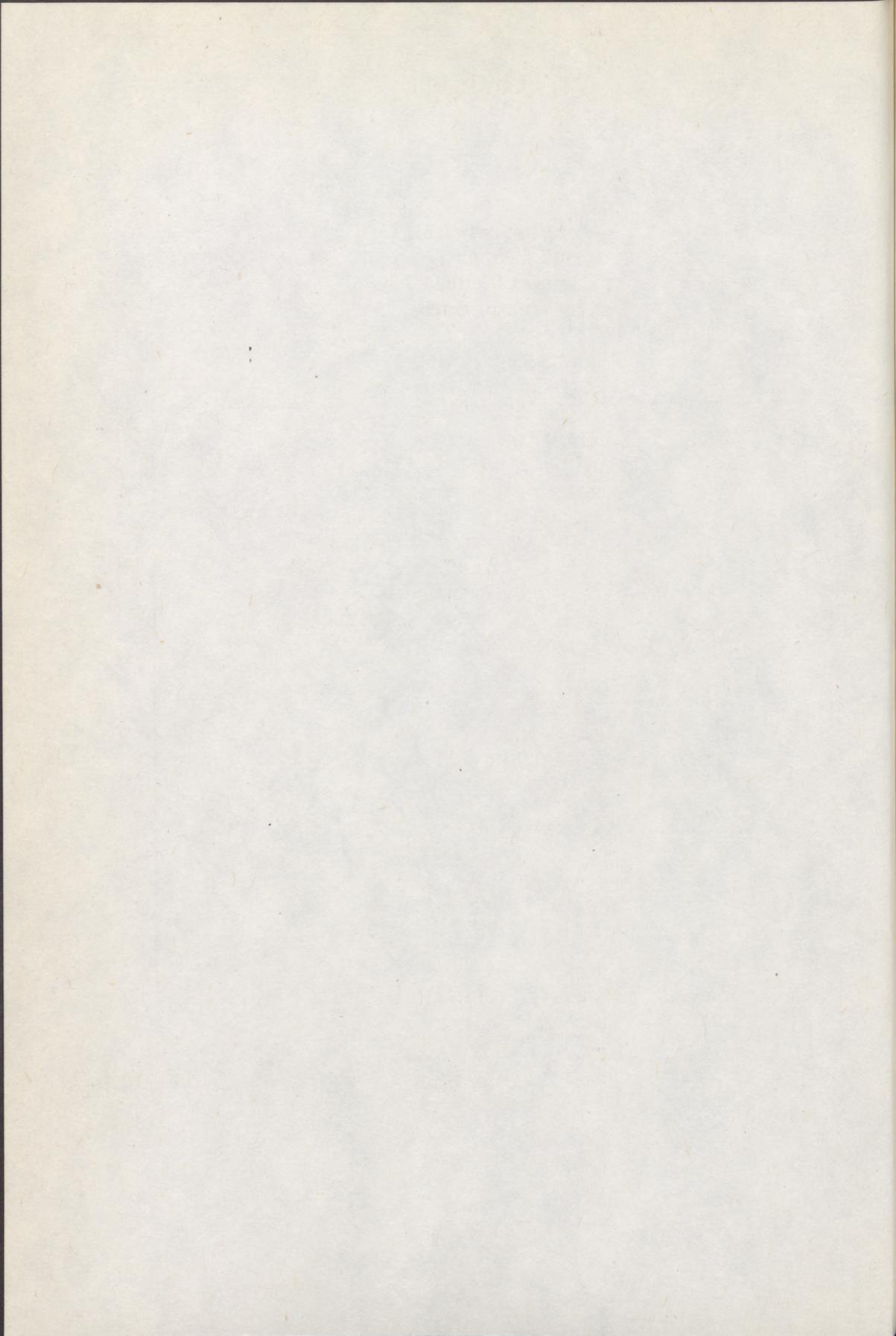
itt
ital és ócska dal
míg

bí^{R.}ja az ember.^{R.}
és fáj a balold^{R.}al
TELLI (SEBESTYÉN) SEBEKKE^{R.}

Magad verekedtél a sZereLemMEL
TÁVOLI HOId-
DAL!

KöszönSZ valami hóhullás távolából!

Béja Gábo^{R.}

Gramma

Monsieur Cormieux,
lessük meg, mikor mi jó!
Zuhogott felettünk László,
vízbe zuhant sistergő zászló.

Mégis Kormos-tan készült,
akkor mostan látjuk a végült.
A gyerekkor
mégis kiszépült!

Koponyánk kövér tenyérben:
ha nem vagyunk, az lesz az érdem.
De fáj így nagyon a térdem.

Térdre hát nem zuhanni!
Sok, amit tudunk, éppen annyi:
szükséges eszköszegés.

Lentről

Nem tudom
míg nincs rá szavam
Ha nem tudom
csak árnya van
Míg nem tudom
addig van egészen
Legalább van munkám
a szégyen

A szándék

Azután lesz a vers.
Ragyogásában döglött lovak
idomtalan játékát sejtem.
A tavaszt fogom abban temetni.
Zöld fűvön járnak majd sötét csikók,
elébem áll a semmi.
És megint megkérdezem: hová
lehet itten majd temetni?

Aztán majd vers lesz.
Tükörkép párás üvegben, kérdezem
majd: kire lehet itten nevetni?
Állok majd, mint háromkirályok, fővegben,
hónom alatt apró krisztusokkal, süvegben:
forgatom őket, zene a cigány szelekben —
hallgatom: verebek kútja. Csönd!
Takarnám apró szentjeim — borítanak!

Cipeljétek már magatok! — mondom,
de átbotlok minden koboldon, menedék
nem lesz, se nő és nem lesz szerelem,
rendszerem magamról lebontom:
kiszjézus áll majd, mint a kés.
Gonosz lesz és boldog, mint a kevés
dolgokon örvendő dolgok. Szentjózsef
szívére vésett hallgatás.

Vetkőzés

Margarétás, kamillás rétek, hagyjatok!
A magam gyártotta értelem pán-
célját lebontom, ahogyan szüzek a forró drapériákat.
Hidegvágóval, kalapáccsal járkálok napjaimban: a Holdon,
a cipőpertlit kioldom, vegyétek tőlem, mint a sitten.
Torkomon az ereket kioldom, ahogyan isten elköti az
idő csónakját rólam. Napfényes erdőkben bújok, mint
az állat. Árnyékban bújok, mint a vadállat.
A magam gyártotta értelem vasát kettétöröm,
bár gyerek-arcomhoz méltó: csillogó.
Az erek csíkjait adom, nyakamról eloldom a lélegzet
háromszín szalagjait. Lobogóm adom, adom
hazám is vissza. Engem szerettek és szeretni élesre
fentek, a lélegzet szalagjait gégémbe kibontom.
Ki megy megdöglenni a verőfényes, gyönyörű
délutánban? Ki szeret igazán énutánam? Ki megy
meghalni ebben az aranyszín, kedves Hazában?
Az értelem Pán-
Célját magáról vassal, szögekkel ki veri le?

HA egyetlen szavam
LEFÉNYZŐM

EgyLEN
szívüTÉSEM

:mint ZubBONYON

az ÉREM:

(mono)-lóg!

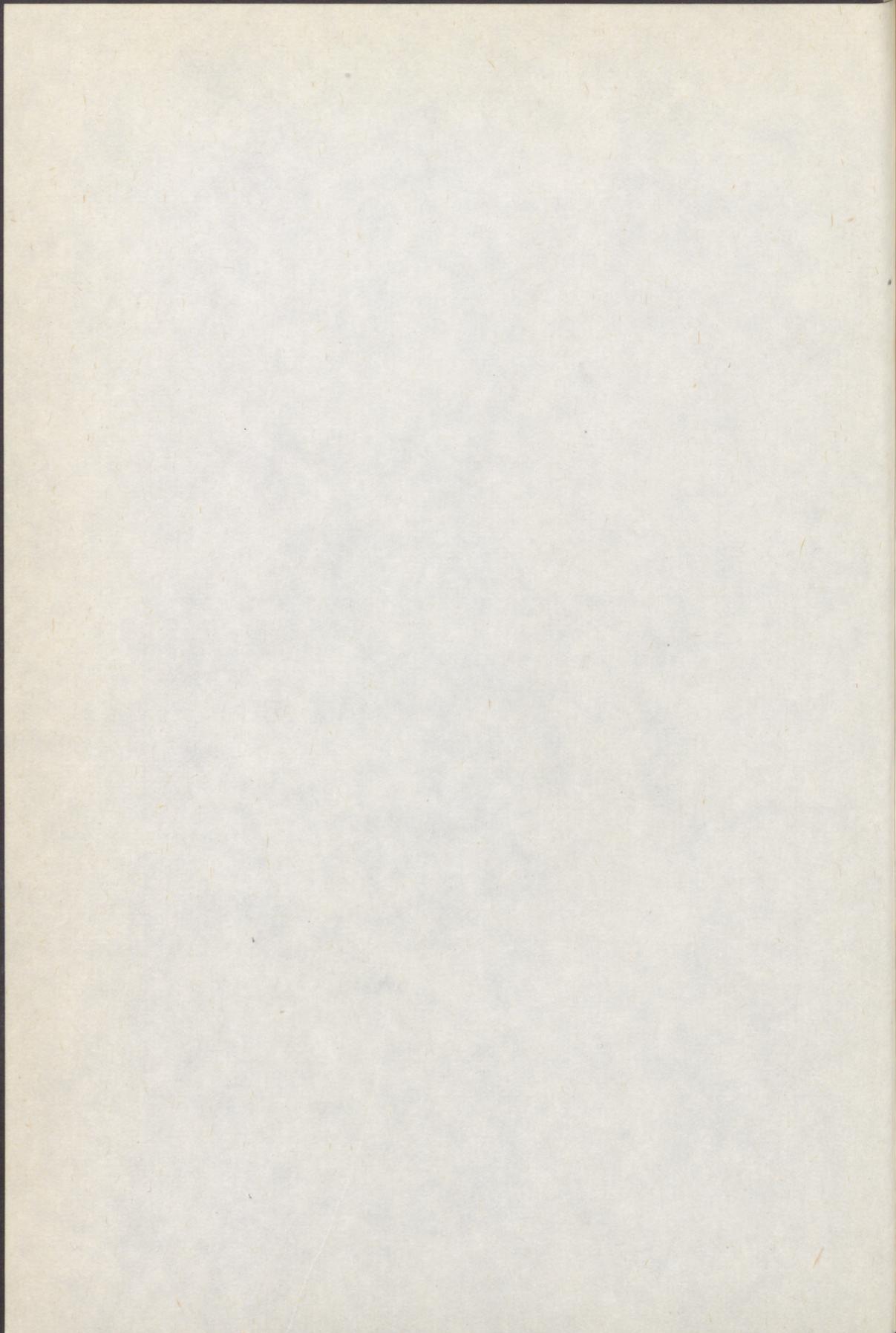
:dÉLután
fekszik

és készül észrevétlen

este *benne is* meglepő halálom

:Kishúgom, Ákombákom

lyÁTszik & VEREKszik

Tavaszi zápor

Építenek sorok,
az vagyok, amit írtam.
Hétnapos esőben,
lassú mezőben
térdemen ázó papír.
Az vagyok,
amit kibírtam.
Gombák gyülekezőben,
s a pap órjás kereszttel,
szekéren kényelmes halott.
Ki nem ereszt el,
annak maradok.
Nagyorrú varjak
figyelnek.
Bírja az esőt jól
a halott.
Amiről hallgatok,
az vagyok.
Utazik borral
kicsike korsó,
a pupilla kicsike
koporsó.
Valaki ül az esőben.
Térdein málló papír.
Zápor takarja. Ír.

Boguslawski

(Spiró Györgynek, köszönettel)

Aki szól: az a dolga.
Aki nem: az a szolgálta.
Ami van, mintha nem volna.

Súgásból gyártott hatalom,
ki arcunkat képedre gyártod
(hallgatásba és dalokba mártott
virágot, máglyát a havon), körbejárod
s a jövőbe ártod a szerelem
gyártmányát is,
hámlik a szánk, tapsrendben
állunk a színpadon.

Aki szól: az a dolga.
A függöny áll,
mintha színpad se volna.

Mint a szódáslovak

Áldogálok, mint a szódáslovak.
Országom macskakő ország,
lábamat kutyák szimatolják,
a boldogság örök zabos-zsák:
kenderből szőtték a boldogságot.
Arra mindig a kocsmák.
Szanaszét füves boldogságok.

Párbaj a zenélő síneken

Az estét befejezted,
a bogáncsot lefejezted.
Kezedben, gyerek-
kezedben pálca.

Sarokba vizeltél állomást,
átittál minden áldomást.
Szeretőd mindig nevetted,
gyerekarcodra álca.

Ott voltál mindig helyetted,
csak magadat szeretted,
orraestél a kínokon.

Magad sosem tetted,
a bogáncsot lefejezted:
duellum zengő síneken.

Önarckép törött háttérrel

1989. március 15.

*Horváth Mihály
Abroncsoson
sorompónak ütközött*

!ha a szíved csontfehér is
ha torkodig böffen a vér is
kijártad minden iskoládat
lettél megszüntetett vadállat
harmincöt év:
harmincöt baltazuhanás
véste harmincöt csigolyádat
megáll egyetlen kincsed
óvott fölsebzett gerinced
lárma lett zárva már
a nagyon féltett tekintet
mondta! minket
óvjon a rohadék isten
ne legyen kereszt velünk a listán
egek bőrkabátos szörnye
se jel semmi fölispán
mondta! itt határozom
magam határait!

!fogak közt sötét csönd szivárog
a száj szögletében szivárvány tályog
megül! testetlen vér!
az arc vértelen fehér
lemezeit még az értelem tartja
testvértelen lényét takarja
és szűkül a szív a védtelen állat
az idő fölenged
napja van ma a föltámadásnak
ám sokan vannak ma jézusok!

!és szűk a tüdő a mindig följelentett
falakon képkeret maradó foltja
és kifestett levegő
suhogtat röpcédulákat

torkáig zászlók közt ünnepel a nemzet
múltra szemfödél s most újra zászló
háromszín lepel döbönt vizekben
gázló gyász lep !elföd
harmincöt évet
hazudságban ázó iskolákat
a lekussolt élet most magára támad
a szó torkig feszít
s a tarkóig visszacsattan
!te vagy te vagy a békés vadállat!
ki harmincöt évet elveszít
akit harmincöt csigolya feszít
arra maga bilincse kattán
!fogak közt megállt csönd kitűnik
a szív csontfehér
a koponyapohár
törött
és minden papiros abroszon
lakom sorompók között
abroncsoson
csilló kiáltozásban jutnék
akár a bűnig
!de kibén bíznék ha senki másban!

A játéktér tere

Porondom fekete bohóca, csönd!
Csótáros kanca járja körben
s a kozslott medvebőrben bolha
és rángó félelem s az elforgó
tükörben szépen csöng arcod kendőtlen
fehére, hátad mögött.
Szemből pedig mintha kifestve volna.
De a csikorgó igazságot már ne te mondd!
Aki rádbízta, azt röhögd, mert
a porondmester mondani, vérezni
restell, ha másképp nem:
hörögd az aprócska trombitába:
a rámbízott mondható nem kell!,
maradj a festett arc mögött,
mert amíg bohócra marad, hogy éjen
éljen a nemlévő renddel, addig
a közönség köhög,
lesz bénító semmi, lárma.

A piszkozat kérdései

Az időt ki metszi fel,
kimondva az értelem látomását?
Eljövő sebeim látva
ki lesz a boldog lárva,

ki mondja húsom messiását?
Ki az a létező messi,
ki a ködöt és havazást
arcomra ereszti:

ne lássak újra!
Csontomból a madárkás
hideget, a félelmet
bőrömig ki fújja?

Rossz lázak rángatnak,
tudom a törvényt.
Ha gyilkoltam, önként,
tettem, ami történt.

A férc időt kézzel ki tépi,
biztos tudással ki súgja:
nem leszel háza,
sem húsa az alázatnak.

Forradalom emberi csuklóra, húros hangszerekre, 1990

Íme, itt. A rímeit vesztett fényben,
ebben a hanyatt fordult forradalomban,
aminek húsa sötétség, megfogalmazott kétség,
kinek váza a csont.

Uram, játszunk verőfényes éjben,
gyermeki sötétben
gurulnak fölénk arccal napok.

Visznek fölcsiszolt síneken,
szerelmem rázódik kínokon!
Ezzel a zajjal Én hallgatok.

Uram, arcomon kenik szét
nemvolt jövőmnek szégyenét
e pártokká rongyolt senkik,
Uram, arcom sírgödrét megásták.
Azután följelentik.

Mert készül ma tündér egyensúly
mundéros észre vigasznak:
holnap éhesebb, ki éhes
és gazdag, aki gazdag.

Azután mondom: zászló!

Azután mondom: dőlt elég
s a szeles jókedv töltelék
pozsgás orraesésben,
vagyok, mint indulat a késben.

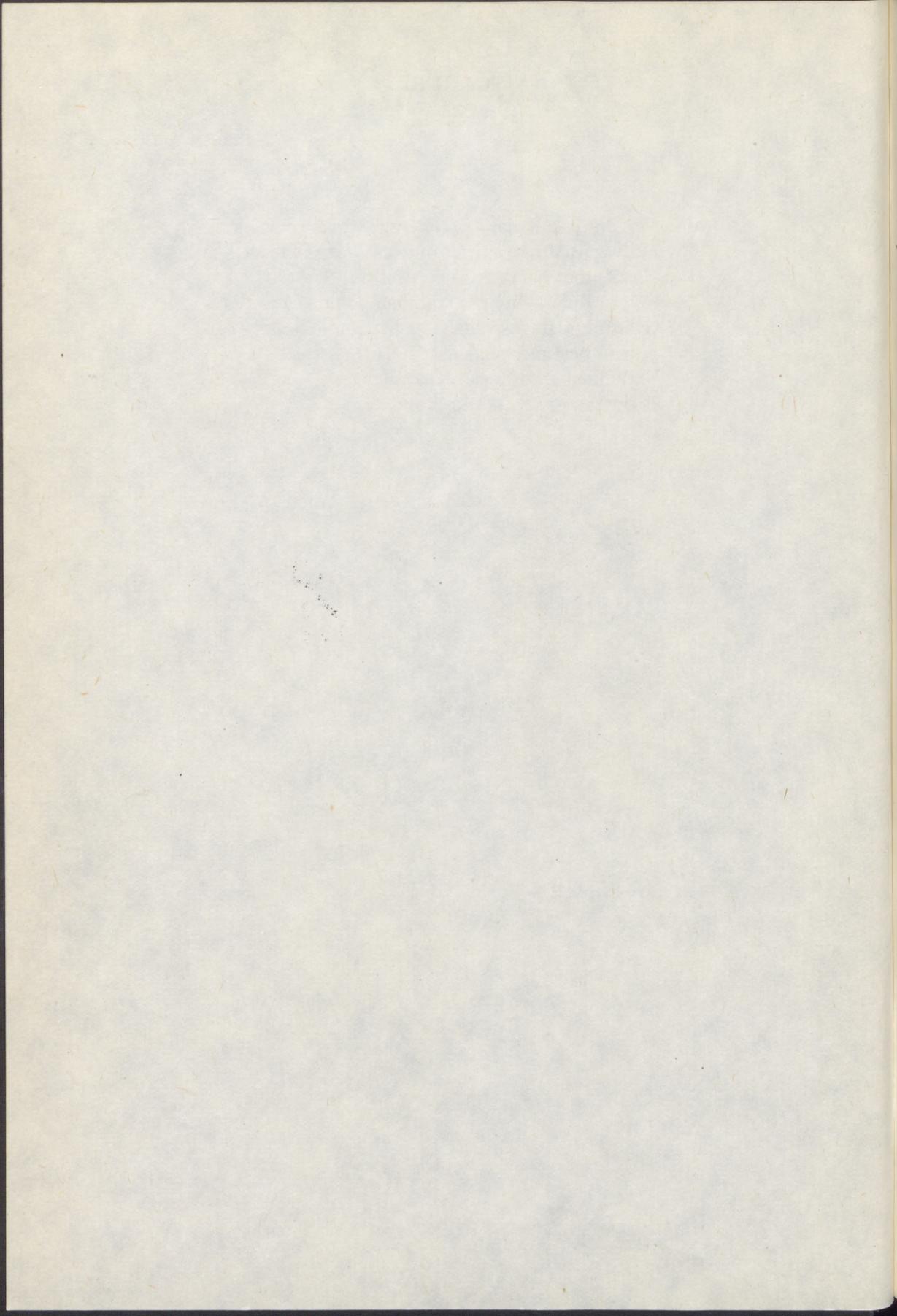
Énbennem elámul, mulat
a meginduló mozdulat, mert fáj
nekem lenni egészben
és nem vagyok rész a részben;
most Uram, Hóhér, Te Hófehér,
öltsük jelentés nélküli arcunk,
kezdjük el, amit akartunk,
dobjunk a lovak közé gyeplőt

ölsünk fekete ünneplőt
és szívünket, az ostoba kereplőt üzzük
ünnepre:
dolgos tökfilkót színpadjaikra:
véres szereplőt!

Némulat

Mondom: kallódás csak, vesztese hiába vérnek.
Ma vágattatunk: aki rám üt, csak az ért meg.
Köszöntöm határait, kerítéseket.
Rongyabdák állnak a számban. Boldog kísértetek.
Gyártom a szavak halálát, a hatalom
gyártja belém a hálát.
Véremben szemfüles rögök állanak
és borzasztó szolgák kísértenek.

Tartalom

Minden tétova gyilkosságok

- Grammatika /9
- A szereplő /11
- Metszet /13
- Foto-gráfia /14
- én innét ki nem találok... /15
- Szent Anna-tó /17
- gráfia... /23
- Ének /25
- Dobogó dülő /29

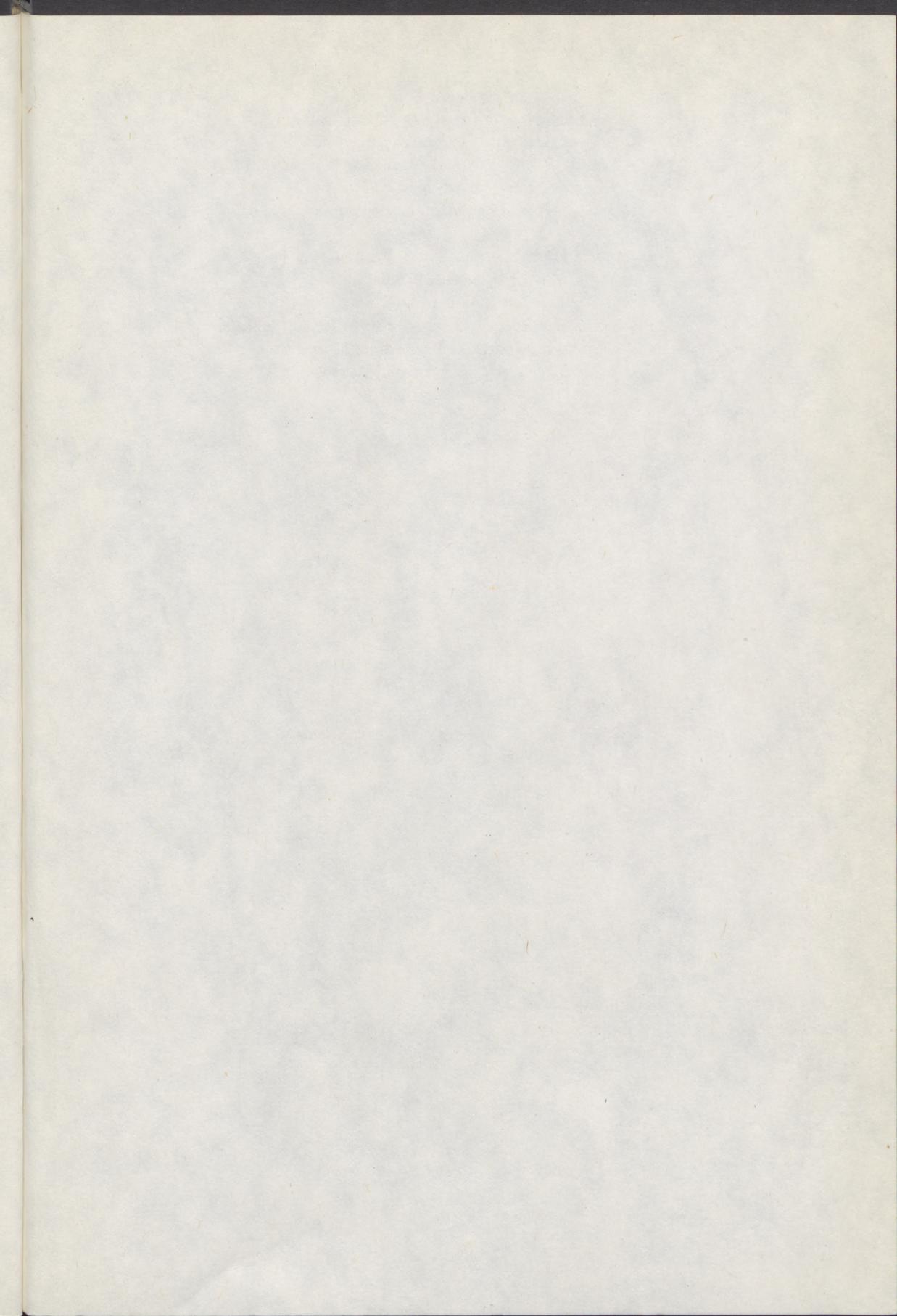
A játék megérkezik

- A tudásról /33
- A játék megérkezik /34
- a kezem telemerem... /35
- A rémület darabjai /37
- Hová? /38
- A térdrehullás fortélyai /39
- Szerelem és létezés dolgairól /40
- Éjszaka /41
- Duna-parti séta /42
- Mese /43
- 1987 /44
- tépő örömben... /45

- Szerelem /47
Estén túl, éjen innen /48
A kulcs átadása /50
1988 /51
a végső rím... /53
Ha nem vers, hát legyen /55

Némulat

- A túlélő /63
Madár /64
itt pokol... /65
Gramma /67
Lentről /68
A szándék /69
Vetkőzés /70
egyetlen szívütésem... /71
Tavaszi zápor /73
Boguslawski /74
Mint a szódáslovak /75
Párbaj a zenélő síneken /76
Önarckép törött háttérrel /77
A játéktér tere /79
A piszkozat kérdései /80
Forradalom emberi csuklóra /81
Némulat /83

Szépirodalmi Könyvkiadó
Felelős vezető Szalai Sándor mb. igazgató
A kiadvány a Széchenyi Nyomdában
készült Győrött 1990-ben (Munkaszám: K-1552)
Felelős vezető Nagy Iván igazgató
Felelős szerkesztő Ugrin Aranka

Műszaki vezető Szabó György István
Művészeti szerkesztő Kiss Marianne
Műszaki szerkesztő Dobrovits Ilona
A borító- és a fedélterv a szerző, Fábián István munkája
A szerző portréját Benkő Imre készítette
Megjelent 7,87 A/5 ív terjedelemben
Sz.: 4906-1-9092

ISBN 963 15 4195 9

Végig, tiszta értelemmel és tiszta szándékkal.
Rajzolni, hogy ne a tagadás feltja hízzon.
A nyomtatott szöveg jelentsen határt.
A megmaradást fekete-fehér rajzokkal
leszögezni.
Az akarat nem pók, ki geometrikus ábráját
szövi,
számítva: kedves az emberi kevésség és tévedés.
Arcomat csapdába sose ejtsem.
A megtalált szerelmet védj baltával — ha kell —,
mondom magamnak.
Végig tiszta értelemmel és akarattal.
A némulatra mondom: meg ne némulj!

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ

